Gesetz-Sammlung
für die
Königlichen Preußischen Staaten.

Jahrgang 1812.

Nro. 28.

(Nro. 67.) d. O.) Deklaration der Verordnung über Darlehne in Staats- und andern öffentlichen Papieren. Vom 28. Dezember 1811.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen rc. rc.

Thun kund und fügen hiermit zu wissen: Die in Unserer Verordnung vom 16. März dieses Jahres über die Ablösung der Domanial-Abgaben jeder Art und in dem Edikt vom 27. Juni dieses Jahres wegen Veräußerung der Domainen, Forsten und geistlichen Güter, nachgelassene Bezahlung der Kauf- und Erbstandsgelder und Ablösungs-Summen mit Staats- und andern öffentlichen Papieren, veranlaßt Uns, die unter dem 4ten April dieses Jahres ergangene Deklaration, welche Darlehne in den benannten Papieren nur nach dem jedesmaligen Kours derselben verstattet, näher zu bestimmen, wie folgt:

§. 1. Es können die im §. 6. der Verordnung vom 27. Juni wegen Veräußerung der Domainen, Forsten und geistlichen Güter benannten Papiere, nach ihrem Nennwerthe ausgeliehen werden, und der Gläubiger kann sich die Zurückzahlung des Nennwerths in baarem Gelde ausbedingen, wenn der Schuldner, die ihm geliehenen Papiere, nach ihrem Nennwerthe, zu Bezahlung der Kaufs- und Erbstandsgelder für Do-

ZBIOR PRAW
dla
Kraiów Królestwa Pruskiego.

Roku 1812.

Nro. 28.

(Nro. 67. oryg.) Deklaracya Ustawy, względem pożyczek w krajowych i innych publicznych papierach z d. 28. Grudnia 1811.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski, Król Pruski etc. etc.

Wszém wobec czyniemy wiadomo: Ustawą Naszą z d. 16. Marca r. b. względem zkupienia wszelkiego gatunku podatków dominialnych, i w Edykcie z dnia 27. Czerwca r. b. względem sprzedaży dóbr narodowych, borów i dóbr duchownych wydanéy, dozwoliwszy zapłacenie ceny kupna, wkupna, i summ z kupna w krajowych i innych publicznych papierach, znayduiemy powód do obiaśnienia deklaracyi w dniu 4. Kwietnia r. b. przez Nas wydanéy, podług któréy pożyczki w rzeczonych papierach tylko podług każdoczesnego ich kursu dawane być mogą, i w tym względzie stanowiemy, co następuie:

§. 1. Papiery wymienione w §. 6. Ustawy z d. 27. Czerwca r. b. względem alienacyi dóbr narodowych, borów i lasów i dóbr duchownych wydaney, mogą być wypożyczane w nominalney swey wartości, i wierzyciel zastrzedz dla siebie może zwrotu nominalnéy wartości w gotowiznie, gdy dłużnik pożyczone mu papiery w nominalnéy ich wartości

mainen, Forsten und geistliche Güter oder zu Ablösung der Domanial-Abgaben verwendet.

§. 2. Wird bei diesen Darlehnen eine Verpfändung vorgenommen, die sich zur Eintragung in das Hypothekenbuch eignet; so kann dieselbe ohne Anstand geschehen und dadurch dem Gläubiger eine Hypothek für den Nennwerth der vorgeliehenen Papiere bestellt werden.

§. 3. Es muß aber in allen Fällen, in welchen es auf den Nachweis ankommt,

daß von dem Schuldner die vorgeliehenen Papiere in der §. 1. bestimmten Maaße verwendet worden,

ein Attest derjenigen Behörde darüber beigebracht werden, welche die Veräußerung und Vererbpachtung der Domainen, Forsten und geistlichen Güter, oder die Ablösung der Domainen-Abgaben leitet.

§. 4. Sollte dieses Attest bei Darlehnen, für welche der Schuldner durch Verpfändungen Sicherheit bestellt, vor der Eintragung derselben im Hypothekenbuch nicht beigebracht werden können; so hindert dieses die Eintragung nicht, jedoch kann dieselbe nur mit Hinzufügung des Vermerks geschehen, daß die dadurch bestellte Hypothek, in Ansehung der den Kourswerth der geliehenen Papiere übersteigenden Summe, erst von rechtlicher Wirkung ist, wenn der Gläubiger das Attest der Verwendung sich verschafft hat.

Wir befehlen allen Behörden, insbesondere den Justiz- und Hypothekenbehörden, sich nach dieser Verordnung zu achten.

Urkundlich ist diese Deklaration von Uns höchsteigenhändig vollzogen und mit Unserm Königlichen Insiegel bedruckt worden.

So geschehen zu Berlin den 28. December 1811.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

v. Hardenberg. v. Kircheisen.

obraca na zapłacenie ceny kupna, i summ wkupna, za dobra narodowe, bory i dobra duchowne i na zkupienie podatków dominialnych.

§. 2. Zastaw z pożyczkami takowemi połączony, a do zaintabulowania go w xiędze hipoteczney zdatny bez zawodu wciągnionym i tym sposobem wierzycielowi na wartość nominalną pożyczonych papierów hypoteka żądaną być może.

§. 3. W wszelkich przypadkach, gdy idzie o dowód:

czyli papiery pożyczane dłużnikowi w sposobie §. 1. oznaczonym, obrócone zostały,

złożone być musi zaświadczenie władzy zawiaduiącey sprzedażą i wypuszczaniem w wieczną dzierzawę dóbr narodowych, borów i dóbr duchownych, lub zkupowaniem podatków dominialnych.

§. 4. Gdyby zaświadczenie takowe, co do pożyczek, dla których dłużnik zastawne nadaie bezpieczeństwo, nie mogło być złożone przed intabulacyą w xiędze hipoteczney, więc wszelakoż intabulacya nastąpić może, z umieszczeniem iednak dodatku: iż nadana hypoteka, co do ilości kurs papierów przewyższaiący, dopiero prawne pociągnie za sobą skutki, gdy wierzyciel zaświadczenie wydania onychże złoży.

Nakazuiemy wszystkim władzom, a mianowicie władzom sprawiedliwości, aby się do obecnego urządzenia stósowały.

Deklaracya obecna dla wiary publiczney przez Nas podpisana, i Królewską pieczęcią Naszą opatrzoną została.

Działo się w Berlinie d. 28. Grudnia 1811.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

v. Hardenberg. v. Kircheisen.

Nro. 29.

(Nro. 69. d. O.) Königl. Befehl, die nicht ferner zu gestattende Mitveräußerung der Patronatsrechte beim Verkauf der Domainen betreffend. Vom 9. Januar 1812.

Aus den Mir von Ihnen vorgetragenen Gründen, welche, sowohl in Betrachtung der kirchlichen Verfassung und einer guten Kirchenzucht, als in finanzieller Rücksicht, der bisher statt gefundenen Mitveräußerung der Patronatrechte bei dem Verkauf Meiner Domainen, und der aufgehobenen geistlichen Güter, entgegenstehen, will ich hiermit den §. 16. der Veräußerungs-Instruktion vom 25. Oktober 1810. in diesem Stücke aufheben, und befehle Ich, daß künftig bei Veräußerungen der Domainen und eingezogenen geistlicher Güter, die Patronatrechte nicht mit verkauft, sondern dem Staate vorbehalten, die Patronat-Lasten der zu veräußernden Güter aber, nach ihrem jährlichen Durchschnitte veranschlaget, als Kanon auf die Güter gelegt, und von den Erwerbern derselben, jährlich zum Kirchen- und Schul-Bau- und Unterhaltungs-Fonds, an die Regierungen gezahlet werden sollen.

Ich autorisire Sie, in Gemäßheit dieser Bestimmung, die durch die Gesetzsammlung bekannt zu machen ist, das weiter Erforderliche zu verfügen.

Berlin den 9. Januar 1812.

Friedrich Wilhelm.

An den Staatskanzler Freiherrn v. Hardenberg.

Nro. 29.

(Nro. 69. oryg.) Rozkaz Królewski zakazuiący nadal odstąpienie prawa Kollatorstwa przy alienacyi dóbr narodowych. Z dnia 9. Stycznia 1812.

Z powodów przez WPana mi przedstawionych, które tak z względu urządzenia kościelnego, i należytéy karności kościelnéy, iako i względu finansowego, stawaią naprzeciw dotychczasowému odstąpieniu także prawa Kollatorstwa przy sprzedawaniu dóbr Moich narodowych i zniesionych dóbr duchownych §. 16. Instrukcyi względem alienacyi w dniu 25. Października 1810. r. wydanéy, i rozkazuię, aby na przyszłość przy sprzedaży dóbr narodowych i duchownych prawa Kollatorstwa nie były zbywane, i owszem dla Rządu zastrzeżone zostały. Ciężary iednak patronalne dóbr sprzedać się maiących podług rocznego ryczałtu obrachowane, iako kanon na dobra nałożone i przez nabywcę co rok do funduszu budowy i utrzymania kościołów i szkół, Regencyom wypłacane bydź maią.

Upoważniam WPana, abyś stósownie do obecnego postanowienia, które w Zbiorze Praw ogłoszoném bydź ma, dalsze powszechne wydał rozporządzenia.

Berlin dnia 9. Stycznia 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.

No. 30.

(Nro. 70. d. O.) Verordnung, betreffend die Aufkündigungs-Frist bei Monatsweise gemietheten Wohnungen. Vom 9. Januar 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen rc. rc.

Verordnen, zur Ergänzung der Vorschriften des Allgemeinen Landrechts Theil I. Tit. 21. §. 341 — 344., hiermit Folgendes:

Nro. 30.

(Nro. 70. oryg.) Ustawa względem czasu wypowiedzenia co do mieszkań na miesiąc naiętych. Z dnia 9. Stycznia 1812.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

W celu uzupełnienia przepisów Pow. Prawa kraiowego w Cz. I. Tyt. 21. §. 341. — 344. postanawiamy, co następuie:

Bei Monatsweise gemietheten Wohnungen soll, wenn nicht ein Anderes ausdrücklich verabredet worden, die Aufkündigung in der ersten Hälfte und spätestens am funfzehnten Tage des laufenden Monats, für dessen Dauer der Betrag des monatlichen Miethszinses bestimmt ist, geschehen und jedem Theile freistehen, eine spätere Kündigung aber, wider den Willen des andern Theils, nicht statt finden, sondern der Miethvertrag alsdann für stillschweigend, jedoch nur wieder auf Einen Monat, verlängert angenommen werden.

Hiernach hat sich Jedermann zu achten.

Gegeben Berlin den 9. Januar 1812.

Friedrich Wilhelm.

v. Hardenberg. v. Kircheisen.

Co do mieszkań na miesiąc naiętych, w niedostatku umowy inaczéy stanowiącéy, wypowiedzenie nastąpi i stronom obydwom służyć ma w pierwszey połowie a naypóźniey do piętnastego dnia bieżącego miesiąca, za który ilość naymu miesięcznego umówioną została; późnieysze zaś wypowiedzenie, wbrew woli drugiey strony, nie ma mieć mieysca, i owszem kontrakt naymu milczeniem takowém za przedłużony na ieden iednak tylko miesiąc uważany bydź ma.

Do tego wszyscy stósować się maią.

Dan w Berlinie dnia 9. Stycznia 1812.

FRYDERYK WILHELM.

v. Hardenberg. v. Kircheisen.

Nro. 31.

(Nro. 71. d. O.) Königl. Verordnung, betreffend die Freiheit der Unteroffiziere und gemeinen Soldaten, über ihr Vermögen zu verfügen. Vom 18ten März 1811.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen 2c. 2c.

Thun kund und fügen hiermit zu wissen: Da über die Ausdehnung der den Unteroffizieren und gemeinen Soldaten durch Unsere Kabinetsordre vom 25. September 1809. gestatteten Freiheit, über ihr Vermögen zu disponiren, Zweifel entstanden; so bestimmen Wir Folgendes:

§. 1. Den Unteroffizieren und gemeinen Soldaten und deren Ehefrauen ist gleich andern Unterthanen der freie Gebrauch ihrer Kapitalien nebst Zinsen gestattet, wie die Kabinetsordre vom 25. September 1809. bereits festsetzt.

§. 2. In Rücksicht der Erwerbung und Veräusserung der Grundstücke hat es bei den Vorschriften des Allgem. Landrechts Th. II. Tit. X. §. 27. bis 32. und 35. das Verbleiben.

Nro. 31.

(Nro. 71. oryg.) Ustawa Królewska tycząca się wolności Podofficerów i prostych żołnierzy do zarządzania swym maiątkiem. Z dnia 18. Marca 1811.

My FRYDERYK WILHELM z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Wszem wobec wiadomo czyniemy: Ponieważ względem obięcia wolności Podofficerom i prostym żołnierzom, do zarządzania swym maiątkiem, w rozkazie Naszym gabinetowym w d. 25. Września 1809. nadanéy, wątpliwości wynikły, więc postanawiamy co następuie:

§. 1. Podofficerom i prostym żołnierzom i ich małżonkom porówno z drugimi poddanymi w moc rozkazu gabinetowego z dnia 25. Września 1809. wolne używanie ich kapitałów i prowizyi iest nadaném.

§. 2. Co do nabywania i alienacyi nieruchomości, pozostawia się przy przepisach Pow. Prawa kraiowego Cz. II. Tyt. X. §. 27. aż do 32. i 35.

Nach der jetzigen Einrichtung bei der Armee tritt aber anstatt der Genehmigung des Regiments-Chefs die des Kommandeurs des Regiments oder Bataillons ein. Der Kommandeur soll auch die Genehmigung zur Veräußerung eines Grundstücks nur verweigern, wenn der Soldat sich schon einmal des Verbrechens der Desertion schuldig gemacht hat, oder derselbe der Entweichung verdächtig ist.

§. 3. Auch in Rücksicht der Befugniß der Unteroffiziere und gemeinen Soldaten, Darlehne aufzunehmen und Schuldverträge einzugehen, hat es bei den Vorschriften des Allgemeinen Landrechts Th. I. Tit XI. §. 700, 702 und 703. und des ersten Anhanges §. 22. das Verbleiben.

§. 4. Dagegen soll anstatt der Vorschrift des §. 701. über die ohne Einwilligung ihrer Kommandeurs ungültige Verpfändung ihrer Grundstücke, die §. 687. am angeführten Orte für die Offiziere gegebene Bestimmung, auch bei den Unteroffizieren und gemeinen Soldaten dahin in Anwendung kommen, daß sie ohne Konsens des Kommandeurs die Immobilien gültig verpfänden können.

Doch erlangt eine solche Schuld nur von dem Augenblick an ihre Gültigkeit, da die Eintragung in das Hypothekenbuch wirklich geschehen ist.

§. 5. Die den Subaltern-Offiziers in dem §. 688. a. a. Orte nachgelassene freie Verfügung über Einkünfte von Grundstücken und über jährliche Hebungen, soll gleichfalls den Unteroffizieren und gemeinen Soldaten zu statten kommen.

§. 6. Die Bestimmung des §. 50. des ersten Anhangs zum Allgemeinen Landrecht, nach welchem in der Regel Niemand etwas käuflich gültigerweise von einem Soldaten erkaufen konnte, wird auf Armatur und Montirungsstücke beschränkt.

Es kann diesemnach Niemand sich mit einem bekannten oder unbekannten Soldaten ohne Beiseyn des Feldwebels oder Wachtmeisters in Kaufgeschäfte über diese Sachen einlassen, ohne sich der Gefahr auszusetzen, daß der Kauf für ungültig erachtet und der unvorsichtige Ankäufer gesetzlich bestraft werden wird.

Podług teraźnieyszego urządzenia w armii, w mieysce zezwolenia Szefa pułku, następuie zezwolenie Kommendanta pułku lub batalionu. Kommendant zezwolenie na sprzedaż nieruchomości tylko ma odmówić w tym razie, gdy żołnierz raz iuż dopuścił się występku dezercyi, albo gdy iest podeyrzany o ucieczkę.

§. 3. Również co do prawa Podofficerów i prostych żołnierzy, w zaciąganiu pożyczek i zawarciu umów w tey mierze, pozostaie się przy przepisach Pow. Prawa kraiowego Cz. I. Tyt. XI. §§. 700. 702. i 703. i oraz §. 22. pierwszego dodatku.

§. 4. Przeciwnie zaś, zamiast przepisu §. 701. względem nieważności zastawu nieruchomości ich bez zezwolenia na to Kommendanta nadanego, postanowienie w §. 687. rzeczonego prawa względem Officerów wyrzeczone, nadal i do Podofficerów i prostych żołnierzy przystósowane bydź ma w ten sposób: iż ci tu odtąd nieruchomości swe i bez konsensu Kommendanta ważnie zastawić mocni będą.

Wszelakoż dług takowy dopiero staie się ważnym od momentu, gdy intabulacya w xiędze hypoteczney istotnie uskutecznioną została.

§. 5. Nadane w §. 688. rzeczonego prawa Officerom niższym, wolne dochodami zarządzanie z ich gruntów i rocznymi przychodami, również Podofficerom i prostym żołnierzom dozwolone bydź ma.

§. 6. Przepis §. 50. pierwszego dodatku Pow. Prawa kraiowego, podług którego nikt powszechnie nie mógł czego przez kupno ważnie od żołnierza nabywać, ogranicza się do przedmiotów broni i munduru.

Nikt zatém ani z znaiomym ani z nieznaiomym żołnierzem nie może bez przytomności Sierzanta lub Wachmistrza wdawać się w kupno o takowe rzeczy, ieżeli nie chce się narazić na uznanie kupna za nieważne i na ukaranie niebacznego nabywcy.

Nach dieser Verordnung haben sich sämmtliche Militair- und Civilbehörden zu achten. Urkundlich ist diese Verordnung von Uns höchsteigenhändig vollzogen und mit Unserm Königlichen Insiegel bedruckt worden.

Gegeben Berlin den 18. März 1811.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen. Hake.

Do ustawy takowéy wszystkie władze woyskowe i cywilne stósować się maią. Dla wiary publicznéy ustawa ta przez Nas własnoręcznie podpisaną i Królewską Naszą pieczęcią opatrzoną została.

Dan w Berlinie dnia 18. Marca 1811.

(L.S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen. Hake.

Nro. 32.

(Nro. 72. d. O.) Deklaration der Allgemeinen Gerichtsordnung Th. 1. Titel 24. §. 128. und Titel 52. §. 14. Vom 30. Dezember 1811.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen rc. rc.

Finden Uns bewogen, die Vorschriften der Allgemeinen Gerichtsordnung Theil 1. Titel 24. §. 128. u. Titel 52. §. 14., auf den Vorschlag Unsers Ministerii des Innern und der Justiz, dahin zu deklariren:

daß die Sequestration und Taxation solcher Güter, auf welche keine Pfandbriefe haften, künftig nicht durch die Ritterschafts- und Kredit-Direktionen geschehen, sondern den ordentlichen Gerichten, unter deren Real-Jurisdiktion die Güter liegen, überlassen bleiben sollen.

Wir befehlen hiermit allen Kredit-Direktionen, auch Ober- und Untergerichten in Unsern Staaten, sich hiernach gebührend zu achten.

Geschehen Berlin den 30. Dezember 1811.

Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 32.

(Nro. 72. oryg.) Deklaracya ordynacyi powszechnéy processowey Cz. 1. Tyt. 24. §. 128. i Tyt. 52. §. 14. Z dnia 30. Grudnia 1811.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Na wniosek Naszego Ministra spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, widzimy się powodowanymi, przepisy powszechnéy Ordynacyi Sądowniczéy w Cz. 1. Tyt. 24. §. 128. i w Tyt. 52. §. 14. w ten sposób obiaśnić:

iż sekwestracya i taxowanie dóbr, na których nie ciążą listy zastawne, nadal nie do Dyrekcyi kredytowych, lecz do zwyczaynych Sądów, pod których jurysdykcyą realną są położone, należeć ma.

Rozkazuiemy wszystkim Dyrekcyom kredytowym, tudzież Sądom wyższym i niższym w kraiach Naszych, aby się do tego stósowały.

Dan w Berlinie dnia 30. Grudnia 1811.

FRYDERYK WILHELM.

v. Hardenberg. v. Kircheisen.

Nro. 33.

(Nro. 74. d. O.) Deklaration des §. 6. des Edikts vom 13ten December 1811., die Einschmelzung und Umprägung der Scheidemünze in Kourant betreffend. Vom 20sten Februar 1812.

Da wegen der Auslegung der in dem Edikte vom 13ten December 1811. in Betreff der Einschmelzung und Umprägung der Scheidemünze in Kourant, §. 6. enthaltenen Bestimmung:

daß in Rücksicht der, vor der Publikation des Edikts eingegangenen temporairen Verpflichtungen, so lange der Vertrag währt, wenn derselbe auf Scheidemünze lautet, es bei der Zahlung der reducirten Münze von 36 Groschen oder 45 Böhmen oder Düttchen verbleiben solle,

Zweifel entstanden sind; so deklarire Ich, auf Ihren Antrag, diese Bestimmung dahin: daß bei allen im §. 6. des gedachten Edikts erwähnten, vor der Publikation desselben geschlossenen Verträgen, welche auf eine gänzliche oder theilweise Zahlungs-Verbindlichkeit in Münze gerichtet sind, die Zahlung in Münze nur bis zum 31sten März des gegenwärtigen Jahres nach dem Fuße von 36 Groschen oder 45 Böhmen auf den Thaler gerechnet, statt finden kann; die nach diesem Tage fällig werdenden Zahlungen aber in der Maaße zu leisten sind, daß der Thaler mit 42 Groschen-Stücken oder 52½ Silbergroschen, oder Düttchenstücken, berichtigt werden muß.

Ich überlasse es Ihnen, diese Meine Bestimmung durch die Gesetzsammlung bekannt machen zu lassen, und in Gemäßheit derselben, das Erforderliche zu verfügen.

Berlin, den 20sten Februar 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

Nro. 33.

(Nro. 74. oryg.) Obiaśnienie §. 6. Edyktu z dnia 13. Grudnia 1811. r. względem stopienia i przebicia monety zdawkowey na grubą monetę Z dnia 20. Lutego 1812.

Z powodu wątpliwości względem postanowienia w edykcie z dnia 13. Grudnia 1811. co do przetopienia i przebicia monety zdawkowey na grubą monetę w §. 6. obiętego:

iż co do zobowiązań czasowych przed ogłoszeniem edyktu zawartych, przez czas trwania umowy wypłatę w monecie zdawkowéy stanowiącéy, wypłata takowéy zredukowanéy monety w 36 groszówkach lub 45 czeskich czyli troiaków czynioną bydź ma,

na wniosek WPana postanowienie takowe w ten sposób obiaśniam: iż we wszystkich w §. 6. rzeczonego edyktu wzmiankowanych przed ogłoszeniem onegoż zawartych osnowach, zupełną lub cząstkową wypłatę w monecie zdawkowéy stanowiących, taż wedle stopy 36 groszówek lub 45 czeskich, na Talara rachuiąc tylko aż do 31. Marca r. b. mieysce mieć ma; wypłaty zaś po dniu tym przypadaiące, rachuiąc na Talara 42 groszówek czyli 52½ czeskich lub troiaków uskutecznione bydź muszą.

Zostawiam WPanu podać obecne postanowienie Moie przez zbiór praw do publicznéy wiadomości, i dalsze stósownie do niego rozrządzenie.

Berlin dnia 20. Lutego 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kanclerza Państwa Barona de Hardenberg.

Nro. 34.

(Nro. 76. d. O.) Deklaration des §. IX. des Edikts vom 9ten Oktober 1807., die Familien- und Fideikommiß-Stiftungen betreffend. Vom 19ten Februar 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen rc. rc.

Finden Uns veranlaßt, zur nähern Bestimmung des §. IX. des Edicts vom 9ten Oktober 1807. hierdurch festzusetzen, daß die daselbst gegebene Vorschrift, nach welcher jede Familien- oder Fideikommiß-Stiftung durch einen Familien-Schluß beliebig abgeändert, oder gänzlich aufgehoben werden kann, auf diejenigen fideikommissarischen Substitutionen, die bei der ersten Generation stehen bleiben, den Rechten der Substituirten entgegen, nicht angewendet, jede andere fideikommissarische Substitution hingegen, welche über die erste Geschlechtsfolge hinausgehet, der Aufhebung durch Familien-Schlüsse ohne alle Rücksicht unterworfen seyn soll.

Wir befehlen, diese Unsere allerhöchste Deklaration durch die Gesetzsammlung zu Jedermanns Wissenschaft und Nachachtung bekannt zu machen.

Urkundlich haben Wir gegenwärtige Deklaration höchsteigenhändig unterschrieben und mit Unserm Königlichen Insiegel bedrucken lassen.

Gegeben Berlin, den 19ten Februar 1812.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 34.

(Nro. 76. oryg.) Obiaśnienie §. IX. Edyktu z dnia 9. Października 1807 r. względem ustaw familiynych i fideikommissyinych z dnia 19. Lutego 1812.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Powodowani iesteśmy celem bliższego oznaczenia §. IX. Edyktu z dnia 9. Października 1807. r. postanowić ninieyszém, iż dany tamże przepis, podług którego wszelka ustawa familiyna i fideikommissyina przez układ familiyny dowolnie odmienioną lub zupełnie zniesioną bydź może, przystósowanym bydź nie ma na szkodę podstawionych do tych substytucyi fideikommissyinych, które przy pierwszéy zostaią separacyi; przeciwnie zaś wszelka substytucya fideikommissyina, która za pierwszą generacyą przechodzi, przez układy familiyne bezwzględnie uchyloną bydź może.

Rozkazuiemy aby takowa naywyższa deklaracya Nasza w Zbiorze Praw do powszechnéy wiadomości i zastósowania się podaną została.

W dowód czego takową podpisaliśmy i pieczęć Naszą Królewską rozkazaliśmy załączyć.

Dan w Berlinie dnia 19. Lutego 1812.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 35.

(Nro. 77. d. O.) Königl. Befehl, daß bei Verwandlung erkannter Geldbußen in Leibesstrafen, letztere nicht über zehnjährigen Verlust der Freiheit ausgedehnt werden sollen. Vom 24sten Februar 1812.

Auf Ihren Bericht vom 16ten Februar d. J. setze Ich, zur Vermeidung unverhältnißmäßiger Strafen hierdurch fest: daß in den Fällen, in welchen eine

Nro. 35.

(Nro. 77. oryg.) Rozkaz Królewski podług którego w zamianie zawyrokowaney kary pieniężney, na karę cielesną, ta tu nad dziesięcioletnią utratę wolności rozciągnioną być nie może. Z dnia 24. Lutego 1812.

Na rapport WPana z dnia 16. Lutego r. b. w celu uniknienia kar niestósownych, postanawiam niniеyssém: iż w przypadkach, gdy za-

nach den Gesetzen verwirkte Geldbuße, bei dem Unvermögen des Verbrechers, in eine Leibesstrafe verwandelt werden muß, und die Dauer der letzteren gesetzlich nicht ausdrücklich bestimmt worden, zwar das in den §§. 88. und 89. Tit. 20. Theil 2. des Allgemeinen Landrechts vorgeschriebene Verhältniß der Leibesstrafen zu den Geldbußen zum Grunde gelegt werden könne, daß jedoch die zu substituirende Leibesstrafe über einen zehenjährigen Verlust der Freiheit in keinem Falle ausgedehnet werden solle. Hiernach haben Sie das Erforderliche zu verfügen.

Berlin, den 24sten Februar 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg
und
Justizminister von Kircheisen.

winiona podług praw kara pieniężna dla niemożności występcy na karę cielesną zamienioną być musi, a przeciąg oneyże wyraźnie prawem oznaczony nie został, wprawdzie stósunek kar cielesnych względem kar pieniężnych w §§. 88. i 89. Tit. 20. Cz. II. Powszech. Prawa Krajow. za zasadę przyięty być może, iednak kara cielesna w zamianę ustanowić się maiąca w żadnym razie dziesięcioletniey utraty wolności przenosić niema. Podług tego wydacie WWPP. należyte rozporządzenia.

Berlin dnia 24. Lutego 1812.

FRYDERYK WILHELM,

Do
Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg,
i
Ministra Sprawiedliwości de Kircheisen.

Nro. 36.

(Nro. 79. d. O.) Königl. Befehl wegen Ausschließung der Mitglieder der Provinzial-Domainen-Verwaltungen von Erwerbung der Domainen-Grundstücke ihrer Provinz. Vom 29sten Februar 1812.

Das Gesetz vom 18ten April 1764., welches Kriegesräthe, so lange sie im Staatsdienste stehen, von allen Arten von Pachtungen ausschließt, darf seiner Absicht nach, um Mißbräuche zu verhüten, bei den Domainen-Veräußerungen nicht ohne Anwendung bleiben. Ich will diese jedoch, nach Ihrem Antrage, dahin hiemit bestimmen, daß Mitgliedern der Provinzial-Domainen-Verwaltungen zwar die Erwerbung von Domainen-Grundstücken in andern Provinzen, als in welchen sie angestellt sind und arbeiten, ohne weiteres, in derselben Provinz aber nur nach vorgängiger Dispensation des Chefs der obern Domainen-Verwaltung, auf den Antrag des Präsidenten der Provinzial-Verwaltung, sowohl direkte, als durch Cession nach-

Nro. 36.

(Nro. 79. oryg.) Rozkaz Królewski względem wyłączenia członków Administracyi Prowincyalnych ekonomicznych od nabywania nieruchomości domanialnych w ich Prowincyi położonych. Z dnia 29 Lutego 1812.

Prawo z dnia 18. Kwietnia 1764. wyłączaiące konsyliiarzy woyskowych (Krygsratów) w czasie trwania ich służby rządowéy od wszelkiego gatunku dzierzaw, maiące za cel zapobieżenie nadużyciom, i co do Alienacyi dóbr narodowych zważaném być powinno. Podług wniosku W. Pana przystosowanie tegoż prawa w ten sposob postanawiam: iż członkom władz administracyino: ekonomicznych - Prowincyialnych, nabycie dóbr narodowych w innych Prowincyach iak w téy, gdzie są na Urzędzie i czynnymi bezwarunkowo; w téy saméy iednak Prowincyi, w któréy zostaią, za poprzednim tylko na wniosek Prezyduiącego w administracyi Prowincyialney, przez Naczelnika wyższéy administracyi domanialnéy, wydać

gelassen seyn soll. Ich überlasse Ihnen, hiernach zu verfügen.

Berlin, den 29sten Februar 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

się maiącym konsensem nabywanie bezpośrednie, lub też przez Cessyią, dozwolonêm być ma. Zostawiam W. Panu dalsze w téy mierze wydać rozporządzenia.

Berlin dnia 29. Lutego 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 37.

(Nro. 93. d. O.) Verordnung, betreffend die Verträge über das Eigenthum liegender Güter und der denselben gleich zu achtenden Rechte in Westpreußen. Vom 20sten April 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen rc. rc.

haben auf den Bericht Unsers Staatskanzlers und Unsers Justizministers beschlossen, und verordnen hiermit, daß die in einem Theil Unserer Provinz Westpreußen bisher zur Anwendung gebrachte Vorschrift des Preußischen Landrechts von 1721 Part. II. Lib. IV. Tit. 6. Art. 7. §. 1. und 4., wonach Verträge über das Eigenthum unbeweglicher Güter und der denselben gleich zu achtenden Rechte, so lange die Insinuation und Einschreibung bei dem Gerichtsstande der Sache nicht erfolget, oder die Erfüllung von beiden Theilen nicht geschehen ist, für unkräftig und nichtig erkläret sind, vom Tage der Publikation dieser Verordnung an, als abweichend von der in Unsern Staaten allgemein bestehenden Gesetzgebung, gänzlich aufgehoben und abgeschafft seyn, und künftig alle Verträge über das Eigenthum liegender Güter und der denselben gleich zu achtenden Rechte in Westpreußen nach den Bestimmungen des Allgemeinen Landrechts Th. 1. Tit. 10. §. 15, 16, 17. und der Allgemeinen Gerichtsordnung Th. 2. Tit. 1. §. 3. beurtheilt werden sollen.

Nro. 37.

(Nro. 93. oryg.) Ustawa tycząca się umów względem własności dóbr nieruchomych i z nimi w równi będących praw co do Pruss zachodnich. Z dnia 20. Kwietnia 1812.

My FRYDERYK WILHELM z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Na raport Naszego Kanclerza Państwa i Naszego Ministra sprawiedliwości postanowiliśmy i postanawiamy ninieyszém, iż przepis Pruskiego kraiowego prawa z r. 1721. Part. II. Lib. IV. Tit. 6. Art. 7. §. 1. i 4. w części Naszéy Prowincyi Pruss Zachodnich dotychczas zachowany stanowiący: że umowy względem dóbr nieruchomych i praw za nieruchome poczytywanych są nieważne, i żadne, dopóki insynuacya czyli zapisanie onychże przed Sądem rzeczy, lub dopełnienie z strony stron obydwóch nie nastąpi, — od dnia ogłoszenia obecney ustawy, iako niezgodney z ogólném w państwach Naszych istnącém prawodawstwém, zupełnie umorzony i uchylony, a naprzyszłość wszelkie umowy względem własności dóbr i praw nieruchomych w Prussach Zachodnich wedle przepisów powszechnego prawa kraiowego Cz. 1. Tyt. 10. § 15. 16. 17. i ordynacyi powszechnéy Sądowéy Cz. 2. Tyt. 1. §. 3. uważane bydź maią.

Urkundlich unter Unserer höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Insiegel.

So geschehen und gegeben Potsdam, den 20sten April 1812.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen.

W dowód tego podpisawszy, pieczęć Naszą Królewską załączyć rozkazaliśmy.

Dan w Poczdamie d. 20. Kwietnia 1812.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 38.

(Nro. 95. d. O.) Königlicher Befehl vom 24sten April 1812., wegen einiger näheren Bestimmungen der Verordnungen vom 27sten October 1810., über die veränderte Verfassung aller obersten Staatsbehörden in der Preußischen Monarchie.

Wichtige Rücksichten veranlassen Mich, einige nähere Bestimmungen der Verordnung vom 27sten Oktober 1810, über die veränderte Verfassung aller obersten Staatsbehörden, anzuordnen, die Ich Ihnen hiermit bekannt mache, und Ihnen auftrage, unverzüglich in Ausübung zu bringen.

Bis Ich für gut finde, den Ministerien des Innern und der Finanzen eigene Minister vorzusetzen, behalten Sie solche nach den Vorschriften der gedachten Verordnung. Da Sie indessen bei den Ihnen, als Staatskanzler, obliegenden Geschäften, die Leitung dieser Ministerien nur im Allgemeinen, und in Absicht auf wichtige Gegenstände, zu führen, und die Verantwortlichkeit nur für dasjenige zu übernehmen im Stande sind, was Sie hiernach anordnen, die übrige Verantwortlichkeit aber den Departements-Chefs obliegt, so muß den Behörden sowohl, als allen denen, die bei den Ministerien überhaupt, und insbesondere bei denen des Innern oder der Finanzen etwas zu suchen, oder zu verhandeln haben, wiederholt eingeschärft werden, sich an die Minister und Departements-Chefs zu wenden, und von diesen Beschidung zu erwarten.

Der Staatsrath kann aus mehreren Gründen noch nicht in Wirksamkeit treten, Sie werden aber wöchentlich einmal sämmtliche Minister und Depar-

Nro. 38.

(Nro. 95. oryg.) Rozkaz Królewski z dnia 24. Kwietnia 1812. r. obeymuiący niektóre oznaczenia bliższe, ustawy z dnia 27. Października 1810. względem zmiany urządzenia wszystkich władz naywyższych rządowych w Monarchii Pruskiey.

Ważne powoduią Mnie względy do postanowienia niektórych oznaczeń ustawy z d. 27. Października 1810. względem zmiany w urządzeniu władz naywyższych kraiowych wydaney. Udzielaiąc takowe WPanu ku wiadomości polecam Mu, aby ie bezzwłocznie do skutku doprowadził.

Aż uznam za dobre, oddzielnych postanowić Ministrów na czele interesów wewnętrznych i finansów, WPan Ministeria takowe podług przepisów rzeczoney ustawy będziesz miał sobie poruczone. Gdy iednak WPan z powodu czynności do niego iako Kanclerza Stanu należących, Ministeriami tymi w ogóle tylko i z względu na ważnieysze przedmioty prowadzić a odpowiedzialność tylko za poczynione w tym względzie urządzenia przeiąć na się możesz, reszta zaś odpowiedzialności Naczelników wydziałowych ciąży, więc tak władzom, iako i wszystkim interes iaki w Ministeryach a szczególniey w Ministerium wewnętrznem i finansów maiącym, powtórnie oświadczyć należy, aby się udawali do Ministrów i Naczelników wydziału, i od nich decyzyi czekali.

Rada Stanu dla licznych powodów na teraz ieszcze w stanie czynności postawioną bydź nie może, wszelako WPan raz w tydzień zgro-

tements-Chefs, wie auch den Staats-Sekretair, unter Ihrem Vorsitz, versammeln, wobei Ich Ihnen überlasse, von den übrigen Geheimen Staatsräthen diejenigen zuzuziehen, deren Gegenwart Sie für nützlich halten, auch andern Staatsbeamten Vorträge in diesen Versammlungen aufzugeben, so wie es den Ministern und Departements-Chefs gestattet werden kann, aus ihren Departements, Behufs besonderer Gegenstände, Referenten zu bestellen.

Da allgemeine Uebersicht und Kontrolle vorzüglich zu Ihrem Amte gehören; so sollen Ihnen, außer der Ober-Rechnungskammer, auch das statistische Büreau und die allgemeine Staats-Buchhalterei untergeordnet seyn.

Das allgemeine Polizeidepartement soll der Geheime Staatsrath von Schuckmann übernehmen, jedoch mit Ausnahme der Sicherheitspolizei, das ist: der Aufsicht auf die innere Ruhe des Staats, auf verdächtige Fremde, auf das Paßwesen, imgleichen der Obsorge für die Sicherheit des Lebens, der Freiheit und des Eigenthums gegen Gewalt und List, welche Ich vereinigt mit allen Gegenständen der höheren Polizei, unter Ihrer obern Leitung, dem Oberkammerherrn Fürsten zu Sayn und Wittgenstein, als Geheimen Staatsrath, übertrage; ferner der Polizei der ersten Lebensbedürfnisse, der Obsorge für Magazine aller Art, zur Abwendung des Mangels und der Theurung, welche dem Gewerbedepartement zugelegt werden soll, und des statistischen Bureau's.

Außerdem behält der Geheime Staatsrath von Schuckmann das Departement für den Kultus und den öffentlichen Unterricht. Dem Geheimen Staatsrath Sack wird das Departement für den Handel und die Gewerbe anvertraut, dem, wie oben erwähnt ist, die Polizei der ersten Lebensbedürfnisse mit beigelegt wird; dagegen fällt das Münzwesen, die Mitaufsicht auf die Geldinstitute und auf das Kreditwesen der Provinzen, Korporationen und Gemeinen, mithin auch auf die landschaftlichen Kreditsysteme, hier weg, da die Leitung dieser Gegenständ

madzisz pod swą prezydencyą Ministrów wszystkich i Naczelników wydziału, oraz i Sekretarza Stanu, i będziesz WPan mógł z pomiędzy innych Taynych Radzców Stanu przywołać tych, których bytność za pożyteczną uznasz, niemniey innym urzędnikom kraiu polecić referaty w tychże zgromadzeniach, a Ministrom i Naczelnikom wydziału dozwolone bydź ma, z wydziałów ich wyznaczyć Referentów, końcem przedstawienia szczególnych przedmiotów.

Gdy powszechne obięcie rzeczy i kontrolli szczególniey do WPana należy, więc prócz główney Izby obrachunkowey, bióro statystyczne i powszechna buchalterya kraiowa bezpośrednio pod WPanem maią zostawać.

Ogólny wydział Policyi poruczony bydź ma Taynemu Radzcy Stanu de Schuckmann, z wyłączeniem iednak Policyi bezpieczeństwa, iako to: dozoru nad wewnętrzną spokoynością kraiu, nad podeyrzanymi z zagranicy, nad paszportami, niemniey zabezpieczenia życia, wolności i maiątku, naprzeciw przemocy i zdradzie, co wszystko łącznie z wszystkiemi przedmiotami Policyi wyższey, pod WPana iednak zwierzchnim styrem poruczam i oddaię Wielkiemu Szambelanowi Xięciu de Sayn i Wittgenstein. Policya zaś pierwszych potrzeb do życia, staranność względem składów (magazynów) wszelkiego gatunku, i zaradzeniu niedostatkowi i drogości, przeznacza się dla wydziału dla przemysłu, a bióro statystyczne również z pod ogólnego wydziału Policyi wyłącza się.

Prócz tego przy Taynym Radzcy Stanu de Schuckmann, zostanie wydział obrządków religiynych i oświecenia publicznego. Wydział dla handlu i przemysłu, do którego, iak powyżey wzmiankowano, Policya pierwszych potrzeb do życia przyłącza się, Taynemu Radzcy Stanu Sack poruczony bydź ma, przeciwnie do wydziału tego należeć nie będą interesa mennicze, wspólny dozór nad instytutami pieniężnymi i kredytem w prowincyach, korporacyach i gminach, a zatém i nad land-

dem Finanzministerium allein übertragen werden soll. Das Departement für den Handel und die Gewerbe muß jedoch davon, so wie von allen den Geschäftszweigen, die den Handel betreffen, Kenntniß nehmen, um in gewerbpolizeilicher Rücksicht nöthigenfalls mitzuwirken.

Die Nutz- nnd Brennholz-Institute werden, ihrer gegenwärtigen Beschaffenheit gemäß, dem Departement für Handel und Gewerbe untergeordnet.

Das Finanz-Ministerium wird von nun an, in drei Departements abgetheilt:

1) die Abtheilung für die Einkünfte des Staats bleibt unter ihrem bisherigen Chef, dem Geheimen Staatsrath von Heydebreck,

2) der Abtheilung für die General-Kassen, der Verwaltung der Ueberschüsse derselben, und des öffentlichen Schatzes und der Buchhalterei über solche, wie auch für das Etatswesen, soll der Geheime Staatsrath Freiherr von Oelßen, als Chef, allein vorstehen. Der Ihnen, dem Staats-Kanzler, unmittelbar untergeordneten allgemeinen Buchhalterei, liefert das Departement für die General-Kassen seinerseits die Data. Die Etatsfertigung geschieht von jedem verwaltenden Departement. Das Kassen-Departement prüft solche und berathschlagt sich nöthigenfalls mit den Chefs der verwaltenden Behörden; ist es erforderlich, so wird Ihnen, als Finanz-Minister, gemeinschaftlicher Vortrag gemacht. Die vollzogenen Etats dienen den verwaltenden Behörden zur Richtschnur und dem Kassen-Departement steht keine Einmischung in die Leitung der Administration und in die Disposition über die etatsmäßigen Fonds, auch nicht über die außerordentlichen und zur Disposition gestellten, zu.

3) Die große Wichtigkeit der übrigen Gegenstände der bisherigen zweiten Abtheilung des Finanz-Ministeriums und die Nothwendigkeit, das öffentliche Vertrauen zu den Geld-Operationen

szaftowym systematem kredytowym, ponieważ kierunek temiż przedmiotami wyłącznie ma należeć do Ministerium finansów. Wszelakoż wydział handlu i przemysłu o wszystkich tych przedmiotach i o wszelkich czynnościach handlu tyczących się musi powziąć wiadomość a to, aby względzie Policyi przemysłu wrazie potrzeby działać mogła.

Instytuta drzewa na potrzeb i na opał, wedle teraźnieyszego ich położenia będą zostawać pod wydziałem handlu i przemysłu.

Ministerium finansów odtąd na trzy dzieli się wydziały:

1) wydział dochodów kraiowych zostanie przy dotychczasowym iey Naczelniku Taynym Radzcy Stanu de Heydebreck;

2) Naczelnikiem wydziału, Kass generalnych, administracyi, nadwpływów i mniey wydatków w tychże Kassach, skarbu publicznego i buchalteryi, iako też i interesów etatowych, będzie sam ieden Tayny Radzca Stanu Baron de Oelssen. Wydział Kass generalnych dostarczać będzie wiadomości dla buchalteryi powszechnéy pod WPanem iako Kanclerzem Stanu bezpośrednio będącéy. Układanie etatów, należy do każdego wydziału administracyinego. Wydział kass takowe roztrząśnie, i w razie potrzeby z Naczelnikakami władz administracyinych naradzi się, gdy tego zaydzie potrzeba WPanu, iako Ministrowi finansów wspólnie rzecz przedstawioną bydź ma. Etaty podpisem zatwierdzone, władzom administracyinym służyć będą za prawidło, a wydział kass, ani w kierunek administracyiną, ani w zarządzenie, czy to etatowymi czy nadzwyczaynymi i do dyspozycyi postawionymi funduszami wdawać się nie będzie.

3) Wielka ważność innych przedmiotów dotychczasowego drugiego wydziału Ministeryi finansów, i konieczność ustalenia zaufania publicznego w operacyach pienię-

des Staats immer fester zu begründen, bewegen Mich, die Geld-Institute des Staats, das Schuldenwesen, die Lotterie, das Münzwesen, die Salz-Administration mit Ausschluß der Salz-Fabrikation, welche bei dem Gewerbe-Departement bleibt, ferner, insofern der Staat dabei konkurrirt, die Geld-Institute und das Kreditwesen der Provinzen, Korporationen und Gemeinden, mithin auch die landschaftlichen Kredit-Systeme, die Operation wegen der Staatspapiere und des Papiergeldes, der Verwaltung eines eigenen Finanz-Kollegiums, unter Ihrer obern Leitung und unter dem Vorsitze des Geheimen Staatsraths Stägemann anzuvertrauen, welches außer dem gedachten Geheimen Staatsrathe, aus dem Staatsrath von Beguelin und dem Ober-Landesgerichts-Präsidenten von Bülow, die Ich beide zu Geheimen Staatsräthen ernenne, und die zugleich vortragende Räthe bei Ihrem Büreau bleiben sollen, ferner aus dem Staatsrath Hoffmann und dem Staatsrath Schulz bestehen soll. Außerdem können Sie, wo Sie es räthlich erachten, zwei Assessoren, die abwechselnd aus den Landes-Repräsentanten zu nehmen sind, nach Ihrer Wahl zuziehen, desgleichen ebenfalls nach Ihrer Wahl, zwei Assessoren vom Handelsstande.

Die Mitglieder dieses Finanz-Kollegiums sollen in solchem eine vollgültige Stimme haben, in Bezug auf Sie aber, als Finanz-Minister, so wie der Präsident und das ganze Kollegium nur eine berathende. Sie werden, so oft Sie es für gut finden, die Chefs der drei gedachten Departements des Finanz-Ministeriums, unter Ihrem eigenen Vorsitze versammeln, um die wichtigsten Gegenstände zu berathen und zu entscheiden, wobei Sie auch andere Mitglieder der Departements oder Staatsbeamte mit zuziehen, oder ihnen Vorträge aufgeben können.

Jeder Chef, so wie das Finanz-Kollegium, ist für seinen Verwaltungszweig allein verantwortlich, wo Sie, der Staatskanzler, nicht als Finanz-Minister verfügt oder entschieden haben. Die Chefs müs-

żnych rządu, są mi powodem: iż postanowiłem oddać instytuta pieniężne kraiowe, długi kraiowe, loteryą, mennicę, administracyą soli z wyłączeniem fabrykacyi oneyże, która pozostanie przy wydziale przemysłu, daléy instytuta pieniężne i kredytowe prowincyów, korporacyi i gmin, ile Rząd do nich ma wpływu, a zatém i landszaftowe systemata kredytowe, operacye względem papierów kraiowych, i pieniędzy papierowych pod zarządzenie oddzielnego Kollegium finansów, które pod WPana zwierzchném styrem i pod prezydencyą Taynego Radzcy Staegemann tegoż tu, z Radzcy Stanu de Beguelin i Prezesa Sądu głównego de Bülów, których obydwóch mianuiąc Taynymi Radzcami Stanu na Konsyliarzy referentów do bióra WPana przeznaczam, daley z Radzców Stanu Hoffmann i Szultz składać się ma. Również WPan, gdy tego uznasz potrzebę, możesz podług wyboru swego przybrać dwóch Assessorów, których naprzemian z pomiędzy reprezentantów kraiowych należy, również podług własnego wyboru dwóch Assessorów z stanu kupieckiego.

Członkowie rzeczonego Kollegium finansów, będą w nim mieli głos stanowczy, w stósunku iednak względem WPana iako Ministra finansów, iak Prezes tak i całe Collegium, głos tylko będą mieli doradczy. Ile razy WPan tego uznasz potrzebę, będziesz mógł pod prezydencyą swoią zgromadzić Naczelników wzmiankowanych trzech wydziałów Ministeryi finansów, a to w celu naradzenia i zadecydowania względem przedmiotów ważnieyszych. Do tego możesz WPan przybrać i innych członków wydziałowych lub urzędników kraiowych, albo też polecić im przedstawienia przedmiotów.

Każdy Naczelnik, iako też i Kollegium finansowe, są sami odpowiedzialni za swóy wydział administracyi, wyiąwszy, gdzie WPan Kanclerz Stanu, iako Minister finansów decy-

ſen auch, wo es nöthig iſt, gemeinſame Konferenzen unter ſich halten und ſchriftliche Kommunikationen möglichſt vermeiden.

Uebrigens verbleibt alles bei den Beſtimmungen der Verordnung vom 27ſten Oktober 1810.

Ich überlaſſe Ihnen, hiernach überall das Nöthige zu verfügen.

Charlottenburg, den 24ſten April 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg.

dowałeś. Naczelnicy też gdzie okoliczności tego wymagaó będą, wspólnie z sobą mieć powinni naradzenia, i ile bydź może unikać kommunikacyi piśmiennéy.

Zresztą ze wszystkiem pozostaie się przy przepisach ustawy z dnia 27. Października 1810.

Zostawiam WPanu dalsze podług tego rozporządzenie.

W Szarlottenburg d. 24. Kwietnia 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.

Nro. 39.

(Nro. 107. d. O.) Deklaration des §. 4. des fernerweiten Edikts über die Finanzen des Staats und das Abgaben-System vom 7ten September 1811. De Dato Berlin, den 16ten Juni 1812.

In dem am 7ten September 1811. erlaſſenen fernerweiten Edikt über die Finanzen des Staats und das Abgaben-Syſtem, iſt §. 4. feſtgeſetzt:

daß das §. 8 und 14. des Reglements vom 28ſten Oktober 1810. gegebene Verbot der Hand- und Roßmühlen aufgehoben ſey, und daß dieſe, ſo wie die Quirle, Stampfen und Steine, zum Zermalmen des Getreides, ferner wieder geſtattet ſeyn ſollen; daß jedoch derjenige, welcher eine Brauerei betreibe, eine ſolche Mühle nur unter angeordneter hinreichender Kontrolle behalten oder errichten dürfe, und daß derjenige, welcher eine ſolche Mühle zur Defraudation der Malzacciſe mißbrauche, jenes Recht verlieren und Dreihundert Thaler Strafe erlegen ſolle.

Da ſich jedoch die hierin beſtimmte Strafe nur auf die Inhaber von Brauereien bezieht; ſo wird, vermöge der mir am Schluß des Edikts vom 7ten September v. J. Allerhöchſt verliehenen Befugniß, ſelbiges zu deklariren und zu ergänzen, hiermit in

Nro. 39.

(Nro. 107. oryg.) Obiaśnienie §. 4. w dalszym edykcie względem finansów kraiowych i systematu podatkowania z dnia 7. Września 1811. Berlin dnia 16. Czerwca 1812.

W dalszym edykcie względem finansów kraiowych i systematu podatkowania w dniu 7. Września 1811. r. wydanym, postanowiono iest w § 4.

iż zakaz młynów ręcznych i końskich w §. 8. i 14. regulaminu z d. 28. Października 1810. wyrzeczony, iest zniesionym, i że takowe iako też i żarna, stępy i kamienie do zmelenia zboża nadal dozwolone bydź maią; że iednak prowadzący proceder robienia piwa, młyn podobny tylko pod zaprowadzić się maiącym dostatecznym dozorem zatrzymać lub na nowo wystawić mocen bydź ma, i że używaiący takowego młyna na uszczerbek i uszkodzenie akcyzy od słodu, prawo takowe utracać i karą trzechset Talarów ma bydź złożonym.

Ponieważ kara tu oznaczona ściąga się tylko do posiadaczy mielcuchów, przeto mocą powagi w końcu Edyktu z dnia 7. Września r. p. od N. Pana mi nadanéy, obiaśnienia lub uzupełnienia onegoż, ninieyszém co do osób nie-

Rücksicht derjenigen Personen, welche, ohne eine Brauerei zu betreiben, Hand- oder Roßmühlen, Quirlen, Stampfen oder ähnliche Werkzeuge besitzen, die nicht unter Kontrolle der Abgabenbehörden stehen, festgesetzt:

daß jeder Inhaber einer solchen Maschine, sobald er zur eigenen Konsumtion, oder für andere, darauf Braumalz anfertiget, nicht nur mit der gesetzlichen Strafe für die defraudirten Malzgefälle belegt, sondern außerdem noch mit der Konfiskation der Mühle und mit der Untersagung des fernern Gebrauchs eines solchen oder ähnlichen Werkzeuges bestraft werden soll.

Berlin, den 16ten Juni 1812.

Der Staatskanzler
Hardenberg.

prowadzących procederu robienia piwa, a posiadaiących młyny ręczne lub końskie, żarna, stępy lub podobne narzędzia nie będące pod dozorem władz podatkowych, postanawia się:

iż każdy posiadacz podobnéy machiny mielący w niey słód do piwa, czy to dla siebie czy dla innych, nietylko prawną karą za defraudacyą podatku słodowego złożony, lecz prócz tego konfiskatą młyna i zakazaniem dalszego użycia takowego lub podobnego narzędzia ukaranym bydź ma.

Berlin dnia 16. Czerwca 1812.

Kanclerz Państwa
Hardenberg.

Nro. 40.

(Nro. 111. d. O.) Deklaration und Verordnung, betreffend die Veräußerung und Verpfändung eingezogener geistlicher Güter in allen Provinzen der Monarchie. Vom 6ten Juni 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen &c. &c.

Thun kund und fügen hiermit zu wissen:

Da in Beziehung auf die Veräußerung und Verpfändung eingezogener geistlicher Güter das Bedenken entstanden ist, ob dabei die Bestimmungen des Edikts und Hausgesetzes de dato Königsberg den 6ten November 1809. zu beobachten seyn; so deklariren und verordnen Wir hiermit, daß dieses Edikt und Hausgesetz keinesweges auf die, vermöge Unsers neuern Edikts de dato Berlin den 30sten Oktober 1810. eingezogenen Klöster, Dom- und andere Stifter, Balleyen und Kommenden anzuwenden, sondern die Veräußerung und Verpfändung solcher geistlicher Güter lediglich von Unserm Allerhöchsten Willen und Befehl abhängig ist. Die hypothekenbuchführenden Behörden haben daher diejenigen Verkaufs-, Erbpachts- und Verpfändungs-Urkunden, welche über eingezogene geistliche Güter von den dazu autorisir-

Nro. 40.

(Nro. 111. oryg.) Deklaracya i ustawa względem sprzedawania i zastawiania dóbr duchownych na skarb zabranych w wszystkich prowincyach państwa. Z dnia 6. Czerwca 1812.

My FRYDERYK WILHELM z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Wiadomo czyniemy ninieyszém:

Ponieważ względem sprzedawania i zastawiania dóbr duchownych na skarb zabranych powstała wątpliwość o to, czyli w tym względzie przepisy edyktu i prawa domowego z dnia w Królewcu 6. Listopada 1809. r. zachowane bydź maią; przeto obiaśniaiąc postanawiamy ninieyszém, iż tenże edykt i prawo domowe w żadnéy mierze nie ściąga się do klasztorów, kapitałów i innych fundacyi tudzież kommenderyi i kawalerszczyzny, mocą nowszego edyktu z dnia w Berlinie dnia 30. Października 1810. na skarb Nasz zabranych, owszem sprzedawanie i zastawianie takich to dóbr duchownych tylko od Naszey woli naywyższéy i rozkazu zależy. Władze zaś hipoteczne obowiązane będą, akty sprzedaży, wieczney dzierzawy i za-

ten Behörden unter gewöhnlicher Unterschrift und Besiegelung ausgefertigt und mit den allgemeinen gesetzlichen Erforderníssen eintragungsfähiger Dokumente versehen sind, ohne weitere Anfrage für gültig anzunehmen und in die Hypothekenbücher auf Verlangen der Interessenten unweigerlich einzutragen.

Diese Unsere Allerhöchste Deklaration und Verordnung soll durch die Gesetz-Sammlung zu Jedermanns Wissenschaft und Nachachtung bekannt gemacht werden.

Urkundlich Unter Unserer Höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichen Insiegel. Gegeben Berlin, den 5ten September 1811.

(L.S.) Friedrich Wilhelm.

v. Hardenberg. v. Kircheisen.

stawu względem zabranych na skarb dóbr duchownych przez władze do tego wyznaczone, przy zwyczaynym podpisie i pieczęci sporządzone i opatrzone w to, co wedle przepisów ustaw czyni ie sposobnymi do zaintabulowania bez dalszego zapytania przyiąć za ważne i wciągnąć do xiąg hipotecznych na żądanie interesentów.

Takowe Nasze obiaśniaiące postanowienie przez Zbiór Praw podane bydź ma do wiadomości publicznéy i zastósowania się.

W dowód czego naywyższym Naszym podpisem i pieczęcią opatrzyć rozkazaliśmy.

Dan w Berlinie dnia 6. Czerwca 1812.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 41.

(No. 112. d. O.) Urkunde über die Errichtung des Königlich-Preußischen Johanniterordens. Vom 23sten Mai 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen 2c. 2c.

Durch Unser Edikt vom 30sten Oktober 1810. sind, aus den darinn angeführten Gründen, so wie, in Gemäßheit dieses Edikts, durch Unsere Urkunde vom 23sten Januar 1811., die Balley Brandenburg des Johanniterordens, das Herrenmeisterthum, so wie die Kommenden derselben gänzlich aufgelöset, und die sämmtlichen Güter des Herrenmeisterthums und der Kommenden dieser Balley sind, als Staatsgüter eingezogen worden.

Wir bestätigen

I. durch Unsere gegenwärtige Urkunde, diese gänzliche Auflösung und Erlöschung der Balley Brandenburg des Johanniterordens, des Herrenmeisterthums und der Kommenden derselben, so wie die Einziehung der sämmtlichen Güter des Herrenmei-

Nro. 41.

(Nro. 112. oryg.) Ustawa względem utworzenia Królewsko - Pruskiego orderu S. Jana z dnia 23. Maja 1812.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski, Król Pruski etc. etc.

Przez Edykt Nasz z dnia 30. Października 1810. z powodów w onymże wyrażonych, tudzież w skutek tegoż Edyktu, przez ustawę Naszą z dnia 23. Stycznia 1811. r. Kawalersczyzna Brandenburg do zakonu S. Jana należąca, Wielkie Mistrzostwo, tudzież kommenderye onegoż zostały rozwiązane, i wszystkie dobra Wielkiego Mistrzostwa i komenderye teyż kawalersczyzny na Rząd zabrane.

Zatwierdzamy:

I. obecném postanowieniem Naszém, toż zupełne rozwiązanie i ustanie kawalersczyzny Brandenburg zakonu S. Jana, Wielkiego Mistrzostwa i komenderyi oneyże, tudzież zaięcie dóbr wszystkich Wielkiego Mistrzostwa ko-

sterthums und der Kommenden dieser Balley, als Staatsgüter; wollen und verordnen, daß es bei dieser gänzlichen Auflösung, Erlöschung und Einziehung, in allen Folgezeiten verbleiben soll.

Dagegen

II. errichten Wir hiermit, zu einem ehrenvollen Andenken der nunmehr aufgelöseten und erloschenen Balley des St. Johanniterordens, einen neuen Orden, in der Eigenschaft und unter der Benennung:

Königlich-Preußischer St. Johanniterorden;

welcher von nun an zu Unsern Königlich-Preußischen Orden gehören soll.

III. Wir erklären hierdurch Allergnädigst, daß Wir Höchstselbst souverainer Protektor dieses Ordens sind.

IV. Derselbe soll aus einem von Uns Höchstselbst abhängigen Großmeister, und aus einer von Unserm Höchsten Willen abhängenden Anzahl von Rittern bestehen.

V. Die Ernennung des Großmeisters geschieht durch Uns Höchstselbst.

VI. In Hinsicht der großen Verdienste, welche Unsers freundlich geliebten Groß-Oheims, des Prinzen Ferdinand von Preußen, Königl. Hoheit und Liebden, sowohl um Unsere Monarchie, als insbesondere um das Herrenmeisterthum der aufgelöseten Balley Brandenburg haben, welchem Sie in einer langen Reihe von Jahren und bis zu desselben Auflösung, rühmlich vorgestanden, ernennen Wir hierdurch gedachten Unsern freundlich geliebten Groß-Oheim, den Prinzen Ferdinand von Preußen, zum Großmeister des Königl-Preußischen St. Johanniterordens.

VII. Auf den Fall gedachter Seiner Königl. Hoheit und Liebden dereinstigen Ablebens, welches die göttliche Vorsehung noch lange entfernen wolle, und für die Zeit von diesem Ableben an, ernennen Wir hiermit Unsers freundlich geliebten Bruders, des Prinzen Heinrich von Preußen, Königliche Hoheit und Liebden, welcher, bis zur Auflösung der

menderyi teyże kawalerszczyzny; i chcemy, iż przy takowém rozwiązaniu, ustaniu i zaięciu, na wieczne czasy pozostać się ma.

W zamianę tego

II. ustanawiamy ninieyszém na szanowną pamiątkę rozwiązanéy teraz i ustałéy kawalerszczyzny zakonu S. Jana, nowy order z oznaczeniem i pod nazwiskiem:

Królewsko - Pruski order S. Jana,

który odtąd ma należeć do Naszych Królewsko-Pruskich orderów.

III. Nayłaskawiey oświadczamy ninieyszém, iż sami iesteśmy udzielnym Protektorem tegoż orderu.

IV. Ma tenże się składać z Wielkiego Mistrza, od Naszey naywyższéy Osoby dependuiącego i z liczby rycerzy Naszą Krolewską wolą oznaczyć się maiącéy.

V. Wielkiego Mistrza sami mianować będziemy.

VI. Z względu na wielkie zasługi Jego Królewiczowskiey Mości, Dziada Naszego Xięcia Ferdynanda Pruskiego tak co do Monarchii Naszéy, iako co do Mistrzostwa rozwiązanéy teraz kawalerszczyzny Brandenburg, na którego czele tenże w długim ciągu lat i aż do ustania go zostawał, tegoż Nam wielce ukochanego dziada, Xięcia Ferdynanda Pruskiego mianuiemy Wielkim Mistrzem Królewsko-Pruskiego orderu S. Jana.

VII. Na przypadek przyszłego naypóźnieyszego za pośrednictwem opatrzności zeyścia rzeczoney Jego Królewiczowskiey Mości, i od czasu zeyścia mianuiemy ninieyszém wielce ukochanego brata Naszego Jego Królewiczowską Mość Xięcia Henryka Pruskiego, który aż do ustania kawalerszczyzny, był Koadju-

Ballen, Koadjutor im Herrenmeisterthume derselben war, zum Großmeister des Königl. Preußischen Johanniterordens.

VIII. Ernennen Wir hiermit zu Rittern dieses Ordens alle diejenigen, welche, als wirklich eingekleidete Ritter des Johanniterordens der aufgelösten Ballen Brandenburg, zur Tragung der Ehrenzeichen des eben gedachten alten Ordens vorhin berechtigt waren.

IX. Behalten Wir Uns vor, die mit ehemaligen, jetzo aufgelöseten, Anwartschaften versehenen Mitglieder der erloschenen Ballen Brandenburg, auf vorgängige Prüfung und nach Befinden der speziellen Umstände eines jeden einzelnen Falles, zu Rittern des Königl. Preußischen Johanniterordens Allergnädigst zu ernennen.

Diese ehemaligen Anwarter können sich, mit ihren Bittschriften um diese Ernennung, an Uns unmittelbar, oder an den Großmeister wenden, und Wir wollen sodann, auf den Antrag des Großmeisters oder auf ihre unmittelbare Bitte, nach Unserm Gutfinden entweder sofort entscheiden, oder den Bericht Unserer General-Ordenskommission erfordern, und auf diesen Bericht Unsern Beschluß ertheilen.

X. Werden Wir, nach Unserm Wohlgefallen, solchen Personen, welche sich um Uns, um Unser Königl. Haus, und um Unsere Monarchie verdient gemacht haben, Unsern Königl. Preuß. Johanniterorden sowohl aus Höchsteigener Bewegung ertheilen, als auf die Anträge des Großmeisters nach geschehener Prüfung zu ertheilen Uns vorbehalten, auch, wann Wir es gut finden, Berichte Unserer General-Ordenskommission über diesen Gegenstand erfordern.

XI. Die Insignien dieses Ordens sollen bestehen in einem goldenen, achtspitzigen weiß emaillirten Kreuz ohne die bisherige große Krone darüber, in dessen vier Winkeln der mit einer goldenen Krone gekrönte Königl. Preußische schwarze Adler sich befindet, und welches an einem schwarzen Bande um den Hals getragen wird; desgleichen in einem auf der linken Seite des Kleides befindlichen weißen Kreuz.

torem w Mistrzostwie, Wielkim Mistrzem Królewsko-Pruskiego orderu S. Jana.

VIII. Mianuiemy rycerzami tegoż orderu wszystkich tych, którzy iako istotni rycerze zakonu S. Jana kawalerszczyzny Brandenburg mieli prawo noszenia znaków tegoż to rzeczonego dawnego zakonu.

IX. Zachowuiemy sobie członki maiące expektancye teraz uchylone do ustałéy kawalersczyzny Brandenburg za poprzedniczém śledztwem i wedle szczególnych okoliczności każdego przypadku mianować rycerzami Królewsko-Pruskiego orderu S. Jana.

Takowi to byli expektanci z prośbą o mianowanie ich mogą się udadź bezpośrednio do Nas, lub do Wielkiego Mistrza, następnie albo na wniosek W. Mistrza, albo też na bezpośrednią prośbę, wedle upodobania Naszego zadecyduiemy, albo też zażądawszy raportu Naszey Generalnéy Kommissyi orderowéy, postanowienie Nasze wydamy.

X. Nadamy wedle upodobania Naszego order rzeczony osobom względem Nas, względem dworu Naszego Królewskiego i Monarchii Naszéy dobrze zasłużonym, to z własnego postanowienia Naszego, iako też na wniosek Naszego W. Mistrza za poprzedniczém śledztwem nadadź go zastrzegamy sobie; iako też, gdy tego uznamy potrzebę, zażądamy w tym względzie raportu Naszéy Kommissyi Generalnéy orderowéy.

XI. Znaki orderu tego składać się będą z ośmiokątnego krzyża złotego z białą emalią bez dotychczasowéy nad nim wielkiey korony, w czterech kątach krzyża znaydować się będzie Królewsko-Pruski czarny orzeł złotą ozdobiony koroną, a krzyż ten noszonym będzie na czarnéy wstążce na szyi; prócz tego z białego krzyża na lewéy stronie sukni nosić się maiącego.

XII. Der Großmeister trägt ein größeres Kreuz an einem breiteren Bande, wie auch ein größeres gesticktes Kreuz. Die Ritter tragen ein kleineres Kreuz an einem schmaleren Bande, wie auch ein kleineres Kreuz auf der linken Seite des Kleides.

XIII. Dem Großmeister und den Rittern ertheilen Wir die Befugniß zur Tragung der in der Anlage Litt. a. beschriebenen Uniform.

XIV. Die bisherigen Ritter behalten die alten Insignien.

XV. Den im IX. und X. Artikel der gegenwärtigen Urkunde bezeichneten, von Uns Allergnädigst zu Rittern künftig zu ernennenden Personen, werden Wir durch Unsere General-Ordenskommission bekannt machen lassen, was sie gegen Erhaltung der Insignien des Königl. Preußischen Johanniterordens zu entrichten haben.

XVI. Wir erweitern hiermit die durch Unsere Urkunde vom 18ten Januar 1810. Unserer General-Ordenskommission in Angelegenheiten der Königl. Preuß. Orden und Ehrenzeichen ertheilten Aufträge, Amtspflichten und Amtsbefugnisse dahin, daß dieselben sich auf Unsern Königl. Preuß. Johanniterorden mit erstrecken sollen, und behalten Uns vor, einen Ritter dieses Ordens zum Mitgliede dieser Unserer General-Ordenskommission dergestalt zu ernennen, daß die Angelegenheiten dieses Ordens von Unserer ganzen General-Ordenskomission, mit Zuziehung des gedachten Mitgliedes, bearbeitet werden sollen.

XVII. Der Verlust Unsers Königl. Preußischen Johanniterordens soll in denselben Fällen und auf dieselbe Weise von Uns Höchselbst ausgesprochen werden, welche in Unserer Erweiterungsurkunde vom 18ten Januar 1810. für die Königl. Preuß. Orden und Ehrenzeichen im 17ten Paragraph der gedachten Erweiterungsurkunde bezeichnet sind.

Urkundlich unter Unserer Allerhöchst eigenhändigen Unterschrift und Unserm anhangenden Königlichen größern Insiegel geschehen und gegeben zu Berlin, den Drei und Zwanzigsten Mai des Eintausend Achthundert und Zwölften Jahres.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg.

XII. Wielki Mistrz mieć będzie krzyż większy na szerszéy wstążce i większy krzyż haftowany, Rycerze zaś krzyż mnieyszy na wstążce węższéy i krzyż mnieyszy na lewéy stronie sukni.

XIII. Udzielamy Wielkiemu Mistrzowi i rycerzom prawo noszenia munduru w dodatku pod lit. *a.* opisanego.

XIV. Rycerze dotychczasowi zatrzymuią ozdoby dawnieysze.

XV. Osoby w art. IX. i X. obecnéy ustawy wyrażone, na przyszłość przez Nas rycerzami mianowane bydź maiące, zostaną uwiadomione przez Naszą Kommissyą generalną orderową, iaka od nich za odebraniem oznaków Król. Pruskiego orderu S. Jana, należeć się będzie zapłata.

XVI. Nadane dla Kommissyi generalnéy orderowéy w interessach Król. Pruskich orderów i oznaków honorowych, ustawą Naszą z d. 18. Stycznia 1810. r. zlecenia, obowiązki i obręb działania rozciągamy także do Naszego Królewsko-Pruskiego orderu S. Jana, i zachowuiemy sobie mianowanie na członka teyż Kommissyi iednego z rycerzy rzeczonego orderu w ten sposób, iż czynności orderu tego tyczące się przez ogół Kommissyi generalnéy orderowéy z przybraniem rzeczonego członka odbywane bydź maią.

XVII. Utrata Naszego Król. Pruskiego orderu S. Jana w tychże przypadkach i w ten sam sposób przez Nas samych wyrzeczoną bydź ma, które w ustawie Naszéy tyczącéy się Król. Pruskich orderów i oznaków honorowych z d. 18. Stycznia 1810. w paragrafie 17. oznaczone zostały.

Działo się i dano w Berlinie przy Naszym naywyższym podpisie i przypięciu większéy Królewskiéy pieczęci dnia dwudziestego trzeciego Maja tysiącznego ośmsetnego dwunastego roku.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg.

Litt. a.

Die Uniform besteht aus einem rothen Rock; der Kragen, die Aufschläge, das Unterfutter, die Weste und die Unterkleider sind weiß. Auf Kragen und Aufschläge befinden sich goldene Litzen. Der Rock hat goldene Epaulets, die Knöpfe sind gelb und das Kreuz des Ordens ist auf demselben befindlich.

Litt. a.

Mundur składa się z sukni czerwoney, kołnierz, wyłogi, podszewka, kamizelka i spodnie są białe, na kołnierzu i wyłogach złote będą hafty. Do sukni epolety złote, guziki złote i na nich krzyż orderowy.

Nro. 42.

(Nro. 114. d. O.) Edikt wegen der Auswanderung Preußischer Unterthanen und ihrer Naturalisation in fremden Staaten. Vom 2. Juli 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen ꝛc. ꝛc.

Finden Uns durch die gegenwärtigen öffentlichen Verhältnisse bewogen, nähere gesetzliche Bestimmungen in Absicht auf die Auswanderung Unserer Unterthanen und ihre Naturalisation in fremden Staaten festzusetzen, und verordnen diesemnach Folgendes, wobei Wir Unser Augenmerk gern dahin richten, die Freiheit derjenigen, welche zum Aufenthalt in einem fremden, befreundeten Staate, durch rechtmäßige Gründe bewogen seyn können, nicht zu beschränken, sondern nur diejenigen, welche, ohne ihren Obliegenheiten gegen Unsern Staat Genüge geleistet zu haben, oder selbst aus pflichtwidrigen Absichten, auswandern sollten, daran zu behindern, und sie zur gerechten Bestrafung zu ziehen.

Abschnitt I.

Von dem Aufenthalt und der Naturalisation Preußischer Unterthanen in fremden Staaten überhaupt.

§. 1. Diejenigen Individuen, welche aus Unsern Staaten, so wie letztere seit dem Tilsiter Friedensschluß bestehen, gebürtig sind, ferner diejenigen, welche zwar nicht aus Unsern Staaten gebürtig sind, aber doch darin seit zehen Jahren, ihren gewöhnlichen Wohnsitz gehabt, und entweder ein Grundstück eigenthümlich erworben, oder ein bürgerliches Gewerbe getrieben haben, so wie auch diejenigen, welche gleichfalls

Nro. 42.

(Nro. 114. oryg.) Edykt względem emigracyi poddanych Pruskich i naturalizacyi onychże w kraiach zagranicznych. Z dnia 2. Lipca 1812.

My FRYDERYK WILHELM z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Teraźnieysze stosunki publiczne powoduią Nas do postanowienia bliższych przepisów prawnych w względzie emigracyi poddanych Naszych i naturalizacyi w kraiach zagranicznych. Maiąc za cel główny nieograniczać wolności tych, którzy sprawiedliwe maią powody do pobytu w kraiu przyiacielskim zagranicznym położyć tamę i do kary pociągnąć tych, którzyby bez dopełnienia obowiązków względem kraiu Naszego, albo wcale w niepozwolonym zamiarze opuszczali go, postanawiamy, co następuie:

ROZDZIAŁ I.

O pobycie i naturalizacyi poddanych Pruskich w kraiach zagranicznych, w ogóle.

§. 1. Osoby te, które są rodem z kraiów Naszych w rozległości podług traktatu Tylżyckiego, te, które lubo nie rodem z kraiow Naszych, iednak od lat dziesięciu zwyczaynie w nich zamieszkiwały, i albo nabyły własność gruntu, lub proceder iaki obywatelski prowadziły, niemniey te które nie rodem z Państw Naszych, w służbie iednak Naszéy urząd z

nicht aus Unsern Staaten gebürtig sind, jedoch in Unserm Dienst, ein mit einem gewöhnlichen Diensteide verbundenes Amt bekleiden, sollen, wenn sie bereits vor der Publikation dieses Edikts, unter Genügung der damals gesetzlichen Erfordernisse, mit Erlaubniß der Behörde Unsern Staat verlassen und mit solcher Erlaubniß in einem fremden Staate entweder die Naturalisation bereits erlangt, oder auch ohne solche ihren bloßen Wohnsitz genommen haben, zur Fortsetzung dieses ihres dortigen Aufenthalts, keiner neuen Autorisation von Seiten Unsers Staats bedürfen, insofern die vormalige Erlaubniß der Behörde, Kraft welcher sie Unsere Staaten verließen, definitiv und unbeschränkt war. Wegen derjenigen Fälle, wobei eine Ausnahme hiervon statt finden muß, erfolgt weiterhin in den §§. 13, 15 a., 18, 19, 20 und 21 Bestimmung.

§. 2. Diejenigen Unserer Unterthanen, so wie solche in dem vorhergehenden Paragraphen bezeichnet worden, welche nur Kraft einer ihnen, zu einer bloßen Reise in das Ausland, von ihrer vorgesetzten Behörde, ertheilten Zeit-Erlaubniß, oder auf einen gewöhnlichen, eine bloße Reise bezeichnenden, Paß, oder auch ohne eines von beiden, Unsere Staaten verlassen haben, und sich gegenwärtig in einem fremden Staate aufhalten, sie mögen dort bereits naturalisirt seyn oder nicht, sind verbunden, wenn sie daselbst fernerhin verbleiben wollen, hiezu Unsere Erlaubniß förmlich nachzusuchen.

§. 3. Die Nachsuchung dieser Erlaubniß zum bleibenden Aufenthalt in einem fremden Staate, geschiehet entweder durch Unsere Gesandtschaft, wenn eine solche in dem fremden Lande vorhanden ist, oder, wo das der Fall nicht ist, direkte durch eine schriftliche Vorstellung bei Unserm Ministerium der auswärtigen Angelegenheiten zu Berlin, in welcher des Bittenden Vor- und Zunamen, Geburtsort, Geburtsjahr, letzter Wohnsitz und die letzte Zeit seines Aufenthalts in Unsern Staaten, sein damaliger Stand oder Gewerbe, wie nicht minder dessen gegenwärtiger Aufenthaltsort, und Stand oder Gewerbe in dem fremden Staate, und die Ursachen, weshalb er in letzterem zu bleiben wünscht, anzugeben sind.

§. 4. Unseren, im obigen Falle sich befindenden Unterthanen, wollen Wir zur Nachsuchung jener Er-

zwyczayną wierności przysięgą połączony sprawuią, osoby te, ieżeli iuż przed ogłoszeniem obecnego edyktu, po dopełnieniem tego, co dotąd z prawa dopełnić wypadało, za zezwoleniem Zwierzchności Państwa Nasze opuściły, i na mocy tegoż pozwolenia, albo uzyskały naturalizacyią w kraiu zagranicznym, albo też nie zostawszy naturalizowanymi tam zamieszkanie swoie założyły, nie potrzebuią do dalszego ich tamże pobytu nowéy autoryzacyi z strony Rządu Naszego, byle tylko nadane zezwolenie zwierzchności, na mocy którego opuściły kraie Nasze było stanowczém i nieograniczoném. Co do przypadków, mieysce do wyiątku daiących, poniżéy w §§. 13., 15. *a*, 18., 19., 20. i 21. postanowione będzie.

§. 2. Ci z poddanych Naszych w poprzedzaiącym paragrafie oznaczonych, którzy tylko w moc pozwolenia przełożonéy ich zwierzchności, na prosty tylko wyiazd za granicę udzielonego, albo zazwyczaynym podróżnym paszportem, albo też bez iednego i drugiego opuścili Państwa Nasze i zostaią na teraz w kraiu zagranicznym, czyli oni uzyskali naturalizacyią lub nie, ieżeli tam nadal chcą pozostać, Naszego poszukiwać powinni zezwolenia.

§. 3. Wniosek o pozwolenie takowe do trwałego w kraiu zagranicznym zostawania, albo do poselstwa Naszego, ieżeli takowe w tymże iest kraiu, albo też w piśmienném przedstawieniu wprost do Naszego Ministerium intererów zagranicznych w Berlinie podany być musi. Przedstawienie takowe zawierać w sobie powinno, imie i nazwisko podaiącego, mieysce i rok urodzenia ostatnie pomieszkanie i czas pobytu w kraiach Naszych, stan iego owczasowy lub proceder, teraznieysze mieyscie pobytu iego, stan lub proceder w kraiu zagranicznym, nakoniec powody dla których wtym tu pozostać zamyśla.

§. 4. Poddanym Naszym w powyższym razie będącym do poszukiwania takowego po-

laubniß, eine Frist von einem Jahre verstatten, welche also mit dem 2. Julius 1813. abläuft.

§. 5. Wir werden nach Befinden der Umstände, jene Erlaubniß sodann entweder durch Unser Departement der auswärtigen Angelegenheiten, oder durch die Regierung der Provinz, in welcher der Bittende zuletzt seinen Wohnsitz hatte, verweigern oder ertheilen lassen.

§. 6. Diejenigen der im §. 2. bezeichneten Individuen, welche ihren Verbindlichkeiten nach den §. §. 3. und 4., nicht Genüge geleistet haben, oder welchen auf ihr eingereichtes Gesuch die Erlaubniß ausdrücklich verweigert worden ist, und welche dennoch im Auslande verbleiben, haben die fiskalische Einziehung ihres jetzigen und künftigen Vermögens in Unsern Staaten verwirkt, wozu die Regierung der Provinz, in welcher sie ihren letzten Wohnsitz gehabt, den Antrag bei dem Oberlandesgerichte, zur weitern Einleitung zu machen hat.

§. 7. In Ansehung Unserer Unterthanen, welche erst von jetzt an, eine Auswanderung nach einem fremden Staate beabsichtigen oder ausführen, werden nicht allein die schon vorhandenen gesetzlichen Vorschriften s. Allgem. L. R. Th. II. Tit. 17. §. 127 seq. und Allgem. Ger. Ordn. Thl. I. Tit. 36. §. 1. seq. u. 47 seq. u. s. w. angewendet, sondern solche noch insbesondere dahin bestimmt, daß obgedachte Individuen, die ausdrückliche Erlaubniß zur Auswanderung, bei der Regierung der Provinz, in welcher sie wohnen, nachzusuchen haben: letztere hat sodann die Pflicht auf sich, das Gesuch mit ihrem Gutachten, der zweiten Sektion des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten, und dem Departement des Ministeriums des Innern für die Allgemeine Polizei vorzulegen, von welchen beiden hierauf an Uns berichtet, und danach dem Bittenden, durch die Regierung, Unsere Entscheidung bekannt gemacht wird.

§. 8. Unterläßt jemand, wes Standes er sei, diese Vorschriften, und wandert dennoch aus, so verfällt er in die §. 6. bestimmten Strafen.

§. 9. Es versteht sich, daß in allen Fällen, wo eine Erlaubniß, es sey zum ferneren bleibenden Aufenthalt in einem fremden Staate, oder zum Auswandern in einen solchen, nachgesucht wird, der Bittende,

zwolenia udzielamy czas roku iednego, który przeto z dniem 2. Lipca 1813. upływa.

§. 5. Stósownie do okoliczności, pozwolenie takowe, albo przez Nasz wydział interesów zagranicznych, albo przez Regencyią Prowincyi, w któréy proszący na ostatku zamieszkiwał, rozkażemy wydać lub odmówić.

§. 6. Osoby w §. 2. oznaczone, które obowiązków §. §. 3. i 4. obiętych nie dopełniwszy, albo którym pozwolenie uproszone odmówione zostało wyraźnie, a iednak pozostaią za granicą, osoby te stały się winnemi zabrania na skarb, teraznieyszego ich i przyszłego maiątkn w kraiach Naszych, o co Regencya Prowincyi tey, w któréy na ostatku zamieszkiwały, wniosek do Sądu głównego w celu dalszego postępowania uczynić powinna.

§. 7. Którzyby z poddanych Naszych dopiero odtąd chcieli opuścić Państwa Nasze i przenieść się do kraiu zagranicznego, więc do nich nie tylko będące iuż przepisy prawne Pow. Pr. kraiowego Cz. II. Tit. 17. §. 127. seq. i powszechnéy ordynacyi sądowéy Cz. I. Tit. 36. §. 1. seq. i 47. seq. i t. d. maią być zastósowane, a to w ten sposob: iż osoby takowe wyraźnego zezwolenia na opuszczenie kraiu w Regencyi Prowincyi téy, w któréy zamieszkuią poszukiwać powinny: ta tu prośbę takową z dołączeniem zdania swoiego do drugiéy sekcyi Ministeryi Spraw zewnętrznych i do wydziału Policyi powszechnéy w Ministeriium wewnętrznem podać iest obowiązaną, poczém przez te tu raport Nam zdany i w skutek tego decyzyia przez czas wydać się maiąca, przez Regencyią podaiącemu udzieloną będzie.

§. 8. Ktokolwiek, bądź iakiegokolwiek stanu, zaniedbuiąc takowe przepisy, emigruie, podpadnie karom w §. 6. wyrzeczonym.

§. 9. Samo się rozumie z siebie, iż każdy puszukuiący zezwolenia na dalszy ciągły pobyt w kraiu zagranicznym, lub też naprzeniesienie się do niego, a zostaiący w służbie Naszéy cy-

wenn er in Unserm Civil- oder Militairdienst ist, vor allen Dingen seine Entlassung aus solchem erhalten haben und nachweisen muß.

§. 10. Diejenigen, welche, nach ihrem Dienstverhältniß die Entlassung, verfassungsmäßig, bei Uns Höchstselbst nachsuchen müssen, können damit das Gesuch um Erlaubniß zur Auswanderung verbinden, und werden dann von Uns unmittelbar beschieden werden.

Abschnitt II.

Von dem Eintritt Preußischer Unterthanen in die Hof- und Civildienste fremder Staaten.

§. 11. Diejenigen Individuen, welche aus Unsern Staaten gebürtig sind, oder auf die, im §. 1. ausgedrückte Art, sich darin niedergelassen, oder ein Amt bekleidet haben, bedürfen, um in die Hof- und Civildienste eines andern befreundeten Souverains überzugehen, Unserer hierauf ausdrücklich gerichteten Erlaubniß.

§. 12. Wegen derjenigen, welche diese Erlaubniß nachzusuchen in dem Fall sind, jedoch dieselbe bis jetzt noch nicht erlangt haben, gelten die obigen Bestimmungen in den §§. 3, 4, 5 und 6.

§. 13. Die gedachte Erlaubniß wird ungültig, wenn zwischen Unserm und demjenigen Staate, in dessen Hof- und Civildienste ein solches Individuum übergegangen ist, ein Krieg ausbricht, und alsdann Unsere, in den dortigen Diensten befindliche Unterthanen, durch hiesige allgemeine Advokatorien, unter den darin näher festzusetzenden Fristen und anderweitigen Bestimmungen, ab- und zurückberufen werden.

Abschnitt III.

Von dem Eintritt Preußischer Unterthanen in die Militairdienste fremder Staaten.

§. 14. Die aus Unsern Staaten gebürtigen, oder, auf die im §. 1. ausgedrückte Art, darin niedergelassenen, oder auch in Unserm Militairdienst stehenden Individuen bedürfen, um in die Militairdienste eines andern befreundeten Souverains überzugehen, Unserer ausdrücklichen Erlaubniß, welche bei Personen des Civilstandes, nach den oben er-

wilnéy lub woyskowéy, wprzód uwolnienie z niéy uzyskać i wykazać powiniem.

§. 10. Ci, którzy z powodu stosunków ich służby uwolnienia z niey z prawa u Nas poszukiwać muszą, mogą z tém połączyć prośbę o zezwolenie na emigracyią i natenczas bezpośrednio przez Nas zarezolwowanymi zostaną.

ROZDZIAŁ II.

O wstąpieniu poddanych pruskich w służbę nadworną i cywilną w kraiach zagranicznych.

§. 11. Osoby w kraiach Naszych zrodzone lub w sposobie w §. 1. wyrażonym w nich osiadłe, albo Urząd piastuiące, gdy chcą przeyść w służbę nadworną lub cywilną monarchy w przyiaźnych z Nami stosunkach będącego, muszą mieć wyraźnego Naszego na to zezwolenia.

§. 12. Względem tych, którzy zezwolenie takowe poszukiwać powinni, a ieszcze go dotąd nie uzyskali, przepisy powyższe §. §. 3., 4., 5. i 6 maią mieysce.

§. 13. Zezwolenie takowe staie się nieważném, gdy na przypadek woyny pomiędzy Nami i kraiem, w którego służbę nadworną lub cywilną osoba takowa przeszła, wszyscy w służbie kraiu tego zostaiący poddani Nasi, przez wydać się z tąd maiące ogolne wezwania do powrotu w czasie i pod warunkami oznaczyć się maiącemi powołanymi zostaną.

ROZDZIAŁ III.

O wstąpieniu poddanych Pruskich w służbę woyskową w kraiach zagranicznych.

§. 14. Osoby w kraiach Naszych zrodzone, lub w sposobie w §. 1. wyrażonym w nich osiadłe, albo też w służbie Naszéy woyskowéy zostaiące, gdy chcą przeyść w służbę woyskową Mocarstwa w przyiaznych z Nami stósunkach będącego, muszą mieć wyraźnego Naszego na to zezwolenia. Takowe co do osób sta-

theilten Vorschriften, bei Individuen des Militairstandes, welche Offiziersrang haben, von Uns unmittelbar, und bei Individuen eines mindern Grades, durch das allgemeine Kriegsdepartement, erfolgt oder verweigert wird.

§. 15. Diejenigen Unserer Unterthanen, welche obgedachtermaaßen in fremde Dienste treten, bleiben verpflichtet

a) in ihr Vaterland zurückzukehren, sobald sie zurückberufen werden, und

b) dem fremden Souverain, in dessen Dienst sie übergehen wollen, den Diensteid nur unter dem Vorbehalt zu leisten, nie gegen ihr Vaterland zu dienen.

§. 16. Unsern bereits in dem Militairdienst eines andern befreundeten Souverains befindlichen Unterthanen, welche diese Erlaubniß noch nicht erhalten haben, wird, um solche einzuholen, hiermit eine Frist von 6 Monaten gesetzt, die also mit dem zweiten Januar 1813. abläuft.

§. 17. Wegen dieser Frist gelten im übrigen die obigen Bestimmungen der §§. 3. und 6.

§. 18. Wenn zwischen Unserm und demjenigen Staate, in dessen Militairdienste solche Individuen übergegangen sind, ein Krieg ausbricht, so wird hierdurch ohne weiteres, und ohne daß es deshalb besonderer Avokatorien bedarf, die in dem §. 14. bestimmte Erlaubniß, von selbst unwirksam und ungültig, und Individuen haben sofort die dortigen Kriegsdienste zu verlassen und in Unsere Staaten zurückzukehren.

§. 19. Auf solchen Kriegsfall wird gedachten Individuen eine Frist von zwei Monaten, vom Ausbruch der ersten Feindseeligkeiten an gerechnet, gesetzt, innerhalb welcher sie ihre, in Unsere Staaten erfolgte Rückkehr, durch ein Attest der Preußischen Ortsobrigkeit, unter welche sie sich dann begeben haben werden, bei der Provinzialregierung nachweisen müssen.

§. 20. Gegen diejenigen, welche den §. §. 18 und 19. zuwider, in den Militairdienst eines, mit

nu cywilnego w sposobie powyżéy przepisanym, co do woyskowych, w randze Officera będących u Nas bezpośrednio, co do osób niższego stopnia u ogólnego wydziału woiennego poszukiwane bydź musi, i ztąd albo udzieloném albo odmówioném zostanie.

§. 15. Poddani Nasi w zmiankowanym sposobie w obcą przechodzący służbę, są obowiązani:

a) powrócić do oyczyzny, skoro powołanymi zostaną;

b) Monarsze zagranicznemu, w którego przechodzą służbę, wykonać przysięgę wierności z wyraźném zastrzeżeniem, iż nigdy naprzeciw oyczyznie swéy służyć nie będą.

§. 16. Poddanym Naszym w służbie woyskowéy mocarstwa z Nami w przyiaźni będącego, zostaiącym, a zezwolenia takowego ieszcze nie maiącym, w celu przyiednania go dla Siebie udzielamy czas sześciu miesięcy, który z drugim dniem Stycznia 1813. r. upływa.

§. 17. Zresztą co do czasu tego przepisy powyższe §§. 3. i 6. również zastósowane bydź maią.

§. 18. Skoro wybuchnie woyna pomiędzy Nami i Mocarstwem, w którego służbę woyskową poddani Nasi prześli, więc na mocy obecnego urządzenia i bez wszelkich szczególnych wezwań, których w tym razie nie potrzeba, zezwolenie w §. 14. rzeczone, samo z siebie staie się nieważném i bezskuteczném, i owszem osoby takowe natychmiast służbę tamteyszą woyskową opuścić, a do kraiów Naszych powrócić są obowiązani.

§. 19. Na takowy przypadek woyny, osobom rzeczonym udziela się ninieyszém czas dwóch miesięcy, od rozpoczęcia nieprzyiacielskich kroków, rachować się maiący, w którego przeciągu wykazać muszą w Regencyi prowincyalnéy powrót swóy do kraiu złożeniem świadectwa Pruskiéy władzy mieyscowéy, pod którą powróciwszy udali się.

§. 20. Naprzeciw tym, którzy wbrew przepisom §§. 18. i 19. upornie pozostaią w służbie

dem Unsrigen im Kriege begriffenen Staats, etwa widerspenstig beharren, wird bei dem Oberlandesgericht der Provinz, worin sie ihre Hauptbesitzungen haben, oder ihren letzten Wohnsitz hatten (wie nach §. 6.) fiskalisch verfahren, und auf Einziehung ihres jetzigen und künftigen Vermögens in Unsern Staaten erkannt; desgleichen werden sie Unserer Königlichen Orden und Ehrenzeichen, mit welchen sie etwa bekleidet sind, von Uns verlustig erklärt werden.

§. 21. Zu den im vorstehenden §. bestimmten Strafen, kömmt auch noch die, auf vorgängige Untersuchung, durch Urtel und Recht zu verhängende Todesstrafe, wenn ein solches Individuum mit den Waffen in der Hand, gegen sein Vaterland streitend, ergriffen wird.

Wir befehlen, daß gegenwärtiges Edikt öffentlich bekannt gemacht, und daß von Unsern Behörden nach solchem genau verfahren werde.

Urkundlich unter Unserer höchsteigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichen Insiegel.

So geschehen und gegeben Berlin, den 2ten Julius 1812.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Goltz. Kircheisen.

woyskowéy mocarstwa z Nami w stanie woyny będącego, postępowano bydź ma fiskalnie (§. 6.) przed Sądem głównym Prowincyi, w któréy głównieysze swe maią posiadłości, lub też ostatnie mieli zamieszkanie, i zaięcie na skarb, teraźnieyszego wszelkiego i przyszłego maiątku zawyrokowaném zostanie; również maią bydź uznani przez Nas za pozbawionych Królewskich Naszych orderów i znaków honorowych, którymiby byli zaszczyceni.

§. 21. Do kar w poprzedzaiącym paragrafie oznaczonych, przystępuie ieszcze i kara śmierci, która po poprzedniczey indagacyi przez wyrok i prawo ma bydź wymierzona na tych, którzy walcząc naprzeciw swey oyczyznie z bronią w ręku schwytani zostaną.

Rozkazuiemy, aby obecny Edykt publicznie ogłoszono, i przez władze Nasze ściśle się do niego stósowano.

Dla wiary publiczney takowy przez Nas własnoręcznie podpisany, i pieczęć Nasza Królewska przyłożoną została.

Działo się i dano w Berlinie dnia 2. Lipca 1812.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Goltz. Kircheisen.

Nro. 43.

(Nro. 118. d. O.) Bekanntmachung in Betreff des Edikts vom 2ten Juli 1812. wegen der Auswanderung Preußischer Unterthanen und ihrer Naturalisation in fremden Staaten. Vom 9ten Juli 1812.

In dem durch die Zeitungen und die Gesetzsammlung bekannt gemachten Edikte wegen der Auswanderung Preußischer Unterthanen und ihrer Naturalisation in fremden Staaten vom 2ten Juli 1812. muß §. 1. statt der Worte:

„so wie auch diejenigen, welche gleichfalls nicht aus Unsern Staaten gebürtig sind, jedoch in Unserm Dienst, ein mit einem gewöhnlichen Diensteid verbundenes Amt bekleiden," ꝛc.

Nro. 43.

(Nro. 118. oryg.) Obwieszczenie względem Edyktu z d. 2. Lipca 1812. r. co do emigracyi poddannych pruskich i naturalizacyi onychże w krajach zagranicznych. Z d. 9. Lipca 1812.

W edykcie z d. 2. Lipca 1812. przez gazety i zbiór prawa do publiczney wiadomości podanym, tyczącym się emigracyi poddanych pruskich i naturalizacyi onychże w krajach zagranicznych w §. 1. zamiast słów:

„tudzież ci, którzy również nie są rodem z Państwa Naszego, lecz w służbie Naszéy sprawuią urząd połączony z zwyczayną przysięgą służbową" etc.

folgendermaßen gelesen werden:
„so wie auch diejenigen, welche gleichfalls nicht aus Unsern Staaten gebürtig sind, jedoch in Unserm Dienst, ein mit einem gewöhnlichen Diensteid verbundenes Amt bekleidet haben," ꝛc.
Berlin, den 9ten Juli 1812.

Hardenberg.

tak czytać należy:
„tudzież ci, którzy również nie są rodem z Państwa Naszego, lecz w służbie Naszéy sprawowali urząd połączony z zwyczayną przysięgą służbową" etc.
Berlin dnia 9. Lipca 1812. r.

v. Hardenberg.

Nro. 44.

(Nro. 123. d. O.) Königl. Kabinetsordre vom 24sten April 1812. in Betreff einiger Punkte der Militair-Justizverfassung.

Auf Ihren, durch die jetzt vorseyende Organisation der Brigadegerichte veranlaßten Bericht vom 8ten d. M. genehmige Ich hierdurch,

daß bei den mobilgemachten Truppen von der Zeit ihrer Mobilmachung, bis zur Zeit ihrer Demobilisirung, förmliche Testamente vor einem kommandirten Kriegsgerichte aufgenommen werden können, wobei es übrigens bei den gesetzlichen Vorschriften von den privilegirten militairischen Testamenten sein Bewenden behält:

daß die Brigade- und übrigen Auditeure der mobilgemachten Truppen die Befugniß haben sollen, einseitige Handlungen der freiwilligen Gerichtsbarkeit solcher Militairpersonen, welche zu den gedachten Truppen gehören, ohne Zuziehung eines zu kommandirenden Offiziers, aufzunehmen und zu beglaubigen.

Hiernach trage Ich Ihnen auf, das weiter Erforderliche zu verfügen.

Charlottenburg, den 24sten April 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg,
an den Staats- und Justizminister von Kircheisen,
und
an den Geheimen Staatsrath Obersten von Hake.

Nro. 44.

(Nro. 123. oryg.) Królewski rozkaz gabinetowy z dnia 24. Kwietnia 1812. względem niektórych przedmiotów urządzenia sprawiedliwości woyskowey.

W skutek raportu WW. PP. z powodu czyniącéy się teraz organizacyi Sądów brygadnych w dniu 8. m. i r. b. zdanego, zezwalam na to ninieyszém:

iż w woysku na stopie wony będącém od czasu mobilizacyi, aż do czasu demobilizacyi onychże testamenta formalne przed wykommenderowanym Sądem woyskowym przyimowane bydź mogą, przyczém zresztą pozostaie się przy prawnych przepisach co do uprzywileiowanych testamentów woyskowych w ten sposób:

iż audytorowie brygadni i inni przy woysku na stopie woyny będącém, bez przybrania Officera wykommenderować się maiącego mogą przyimować i wydawać iednostronne czynności dobréy woli woyskowych, do wydziału ich należących.

Polecam WW. PP. abyście podług tego dalsze należyte wydali rozporządzenie.

W Szarlottenburg d. 24. Kwietnia 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.
Ministra Stanu i sprawiedliwości de Kircheisen, i
Taynego Radzcy Stanu Pułkownika de Hake.

Nro. 45.

(Nro. 124. d. O.) Instruktion für die durch die Edikte vom 27sten October 1810. und 7ten September 1811. angekündigte Generalkommission zur Liquidirung, Ausgleichung und Regulirung des Provinzial- und Kommunal-Krieges-Schuldenwesens in den Preußischen Staaten. Vom 9ten Juli 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen rc. rc.

haben in den Edikten über die Finanzen des Staats vom 27sten Oktober 1810 und vom 7ten September 1811. Unsern Willen zu erkennen gegeben, durch eine anzuordnende Generalkommission, das Liquidiren und die Ausgleichung der Provinzial- und Kommunal-Kriegesschulden in Unsern Staaten zu Stande bringen zu lassen, zu deren Bezahlung einen angemessenen Tilgungsfonds zu errichten und daraus den Gläubigern nach und nach zu ihrer Befriedigung sowohl an Kapital, als Zinsen, zu verhelfen.

Die Vorarbeiten zu diesem wichtigen Geschäfte sind gegenwärtig so weit beendiget, daß die gedachte Kommission in Thätigkeit gesetzt werden kann.

Wir haben zum Chef derselben Unsern geheimen Staatsminister Freiherrn von Schrötter ernannt, diesem den Geheimen Staatsrath von Bülow und den geheimen Ober-Finanzrath von Köpken als Mitglieder der Kommission beigegeben und die Zusammenberufung der, nach Maaßgabe des Edikts vom 7ten September 1811., von den verschiedenen Provinzen und Kommunen zu erwählenden Kommissionsmitglieder und Repräsentanten, durch Unsern Staatskanzler verfügen lassen.

Gegenwärtig ertheilen Wir der gedachten Kommission, in Ansehung ihres Zwecks, ihres Verhältnisses und ihrer Geschäftsführung, die nachstehenden nähern Anweisungen.

§. 1.
Allgemeiner Zweck.

Zur Abwendung alles Mißverständnisses über den Gegenstand, erklären Wir hiermit nochmals: daß es keinesweges Unsere Absicht ist, daß eine Pro-

No. 45.

(Nro. 124. oryg.) Instrukcya dla zapowiedzianéy edyktami z d. 27. Października 1810. r. i 7. Września 1811. r. Kommissyi generalnéy, celem likwidacyi, koekwacyi i urządzenia długów woiennych tak prowincyonalnych iako i gminnych w Państwie Pruskiem. Z d. 9. Lipca 1812.

My FRYDERYK WILHELM, z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Oświadczyliśmy w edyktach względem finansów kraiowych z d. 27. Października 1810. i 7. Września 1811. wolą Naszą, doprowadzenia do skutku, za pośrednictwem ustanowić się maiącey Kommissyi generalnéy, likwidacyi i koekwacyi długów woiennych prowincyonalnych i gminnych w Państwie naszém, przeznaczenia na umorzenie onychże przyzwoitego funduszu amortyzacyinego; a to aby wierzyciele ztąd po sobie należytość swoią tak w kapitale iako i w procentach uzyskać mogli.

Przedwstępne do ważnéy téy czynności zatrudnienia, tak dalece są załatwione, iż Kommissya rzeczona zaprowadzoną bydź może.

Mianowaliśmy szefem rzeczonéy Kommissyi Naszego taynego Ministra Stanu Barona de Schroetter, przydawszy mu iako członków kommissyi taynego Radzcę stanu de Buelów i taynego konsyliarza finansów de Koepken i poleciliśmy Naszemu Kanclerzowi stanu zwołanie członków kommissyi i reprezentantów w miarę edyktu z d. 7. Września 1811. r. z różnych prowincyi i gmin obrać się maiących.

Niniey szém zaś udzielamy dla rzeczonéy Kommissyi, względem jéy celu, iéy stosunków i sposobu odbywania czynności, następuiące bliższe przepisy.

§. 1.
Cel ogólny.

Dla uprzątnienia wszelkich zdań opacznych względem przedmiotu, oświadczamy ninieyszém na nowo: iż wcale nie iest Naszym

vinz oder Kommune für andere Provinzen oder Kommunen Kriegslasten zu übernehmen habe. Es ist jedoch dieses auf liquide Forderungen, welche eine Provinz an eine andere Provinz hat, nicht auszudehnen, wie dieses weiter unten näher bestimmt wird.

Diesemnach soll abgesondert werden, was von denjenigen Lasten, die eine jede Provinz oder Kommune getragen hat, so zu betrachten ist, als sey es

1) für den ganzen Staat, oder

2) für andere Provinzen oder Kommunen getragen.

Das, was für die Gesammtheit des Staats geleistet ist, wird auf den allgemeinen Staatsschuldenfonds übernommen; dahingegen dasjenige, was eine Provinz oder Kommune für die andere getragen hat, eine Schuld der letztern ausmacht.

3) Alles Uebrige gehört zu dem, was einer jeden Provinz oder Kommune allein zur Last bleibt. Zur Verzinsung und Abtragung dieser Schuld muß, in sofern es noch nicht geschehen ist, eine zweckmäßige Anstalt unter der Aufsicht des Staats getroffen werden, und dieser muß sich davon überzeugen, daß der Zweck auf die am wenigsten drückende Art, und sicher erreicht werde.

§. 2

Verhältnisse der Kommission und ihrer Mitglieder.

Die Kommission hat in Berlin ihren Sitz; sie führet die Benennung:

Königl. Preußische Generalkommission zur Regulirung des Provinzial- und Kommunal-Kriegesschuldenwesens;

und sie ist Unserm Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg unmittelbar untergeordnet, an welchen sie deshalb auch ihre Anzeigen und etwanigen Anfragen zu richten hat.

Die von den Provinzen und Kommunen gewählten Kommissionsmitglieder sind war zunächst als Stellvertreter und Wortführer ihrer Kommittenten zu betrachten, sie handeln aber in ihrer kommissarischen Eigenschaft, keinesweges nach Instruktionen, die ihnen von denjenigen, welche sie gewählt haben,

zamiarem, aby iedna prowincya lub gmina za inne prowincye lub gminy cieżary woienne podeymowała. Wszelakoż to nie ściąga się (iak się niżey powie) do istotnych pretensyi iednéy prowincyi od drugiéy należących się.

W skutek tego z pomiędzy ciężarów przez prowincyą lub gminę poniesionych, odosobnione bydź ma to, co uważać należy, iakoby

1) za cały kray,

2) za inne prowincye lub gminy ponoszone było.

Co za ogół kraiu ponoszono, przeięte zostanie na ogólny fundusz długów krajowych, przeciwnie zaś to, co prowincya lub gmina za inną poniosła, teytu staie się długiem.

3) Wszystkie inne zostaią oddzielnie ciężarem każdéy prowincyi lub gminy. Na opłacenie procentu i umorzenie długu takowego, ieżeli to nie nastąpiło ieszcze dotychczas, należyte pod dozorem Rządu przedsiewzięte bydź musi urządzenie, dla przekonania się, iżby cel takowy w sposób naymniéy uciążliwy i z pewnością osiągniony został.

§. 2.

Stósunki Kommissyi i iey członków.

Kommissya zasiadać będzie w Berlinie. Należy iéy się tytuł:

Królewsko Pruska Kommissya generalna do urządzenia interessów długowych woiennych, prowincyonalnych i gminnych;

i iest ona bezpośrednio pod Naszym Kanclerzem Stanu Baronem de Hardenberg, któremu raporta swoie zdawać i obiaśnień od niego żądać obowiązaną będzie.

Obrani przez prowincye i gminy członkowie kommissyi wprawdzie w naybliższym stósunku uważani bydź maią, iako zastępcy ich kommittentów, wszelakoż z względu na ich kommissarski stósunek nie działaią wedle instrukcyi, któreby im przez kommittentów ich

ertheilt werden möchten, sondern in Gemäßheit Unserer gegenwärtigen Instruktion, nach ihrer eigenen pflichtmäßigen Ueberzeugung, und sie sind nicht der Provinz oder Kommune, welche sie wählte, sondern Mir und dem ganzen Staate verantwortlich.

§. 3.

Geschäfte der Kommission.

Die Geschäftsführung der Kommission hat drei Hauptgegenstände:

I. Die Ausmittelung und Festsetzung der durch den letzten Krieg, bis zum 1sten November 1808., als dem Termine, der für die Dauer des Kriegszustandes angenommen ist, entstandenen Schulden, jeder Provinz, einzelner Kreise derselben, oder einzelner Kommunen; wobei es sich jedoch von selbst verstehet, daß die Zinsen und Versuren der bis zum 1sten November 1808. schuldig gewordenen Summen, mit zu dieser Ausmittelung und Festsetzung gehören;

II. Die Ausmittelung und Festsetzung der Forderungen, welche einzelne Provinzen, Kreise oder Kommunen an den Staat, oder an andere Provinzen, Kreise oder Kommunen wegen angeblich übertragener Kriegeslasten, aus dem bemerkten Zeitraume zu haben glauben;

III. Die Ausgleichung der hieraus entstehenden Forderungen und Gegenforderungen, imgleichen die Feststellung desjenigen, was darnach einer jeden Provinz oder Kommune allein zur Last bleibt.

§. 4.

I. Ausmittelung und Feststellung des Passivzustandes.

Ueber die in jeder Provinz, in einzelnen Kreisen, oder bei einzelnen Kommunen in dem Zeitraume bis zum 1sten November 1808. entstandenen Kriegsschulden, erfordert die Kommission die vollständigen Nachweisungen.

§. 5.

Fortsetzung.

Sind dergleichen Schulden von der Provinz, dem Kreise oder der Kommune bereits anerkannt;

udzielone bydź mogły, ale raczéy wedle postanowień obecnéy Naszéy instrukcyi, wedle ich własnego sumiennego przekonania, i nie prowincyi lub gminie, która ich obrała, lecz Mnie i całemu krajowi odpowiedzialnymi się staią.

§. 3.

Czynności Kommissyi.

Czynność Kommissyi ma trzy główne przedmioty:

I. Dochodzenie i ustanowienie długów w ciągu ostatniéy woyny aż do 1go Listopada 1808 iako dnia czas trwania stanu woyny oznaczaiącego, powstałych, każdey prowincyi, poiedyńczych powiatów oneyże lub gmin oddzielnych; samo się iednak z siebie rozumie, iż prowizye z summ do 1go Listopada 1808. r. zadłużonych, równie témże dochodzeniem i ustanowieniem obięte bydź maią;

II. Dochodzenie i ustanowienie pretensyi, któreby się szczególnym prowincyom, powiatom i gminom do Rządu, lub do innych prowincyi, powiatów i gmin z powodu iakoby za nie podeymowanych ciężarów woiennych z czasu rzeczonego należeć się mogły.

III. Koekwacyą pretensyi stąd wynikłych i pretensyi wzaiemnych, również ustanowienie, coby w skutek tego pozostało ciężarem oddzielnym każdéy prowincyi lub gminy.

§. 4.

I. Dochodzenie i ustanowienie stanu biernego.

Względem długów woiennych w każdey Prowincyi, w poiedyńczych Powiatach lub oddzielnych gminach w czasie aż do 1. Listopada 1808. r. wynikłych, Kommissya zażąda dokładnych wykazów.

§. 5.

Kontynuacya.

Jeżeli długi takowe przez Prowincyą, Powiat lub gminę iuż przyznane zostały, badanie

so erstreckt die Prüfung, in der Regel, sich nicht auf die Richtigkeit derselben. Sollte jedoch die Kommission, aus erheblichen Gründen, Zweifel gegen die Richtigkeit haben; so ist sie befugt und verpflichtet, eine nähere Untersuchung darüber zu veranlassen, und sich dazu der Mitwirkung jeder Behörde, welche darüber Auskunft zu geben im Stande ist, zu bedienen.

§. 6.

Fortsetzung.

Sollte in einzelnen Fällen die Schuld einer Provinz, eines Kreises oder einer Kommune, noch nicht so ausgemittelt seyn, daß ein Liquidum festgesetzet wäre; so muß dieses durch die Kommission noch bewirkt werden, und es bleibt derselben überlassen, auf welchem ihr am angemessensten scheinenden gesetzmäßigen Wege sie den Zweck erreichen will.

§. 7.

Fortsetzung.

Wenn dagegen der an eine Provinz, einen Kreis oder eine Kommune gemachte Anspruch nicht anerkannt, sondern ganz oder zum Theil bestritten wird; so soll deshalb kein förmlicher Rechtsgang zulässig seyn. Die Königlichen Kommissarien entscheiden über den streitigen Gegenstand, nach einer vorhergegangenen gründlichen Untersuchung desselben pflichtmäßig, durch eine Resolution, gegen welche kein Rechtsmittel, sondern blos der Rekurs an Unsern Staatskanzler Statt findet.

Nur in denjenigen streitigen Anspruchssachen, über welche bereits vor der Eröffnung der Kommission der Weg eines gerichtlichen Verfahrens eingeleitet ist; bleibt es den Liquidanten überlassen, ob sie es bei dem Rechtsgange bis zu dessen rechtskräftigen Beendigung lassen, oder sich der Entscheidung der Königlichen Kommissarien unterwerfen wollen.

§. 8.

Fortsetzung.

Ein gleiches Verfahren (§. 7.) findet Statt, wenn von einem Kreise das Anerkenntniß einer Kommunalschuld als Kreisschuld, oder von einer Provinz das Anerkenntniß einer Kreisschuld als Provinzialschuld verweigert wird. Die Königlichen Kommissarien entscheiden hierüber, nach gründlicher Untersuchung der Differenzen.

Kommissyi w ogólności do rzetelności onychże ściągać się nie będzie. Gdyby iednak Kommissya z ważnych powodów o tém powątpiewała, natenczas ma prawo i iest obowiązaną bliższe w téy mierze przedsięwziąć śledztwo, i tym końcem zażądać pomocnego działania od każdéy władzy, któraby obiaśnienie w téy mierze udzielić potrafiła.

§. 6.

Kontynuacya.

Gdyby w poiedyńczych przypadkach dług Prowincyi, Powiatu lub gminy ieszcze tak dalece nie był dochodzonym, iżby ustanowienie liquidi nastąpić mogło, Kommissya uskutecznić to iest obowiązaną, i zostawia iey się, drogą iaka iey naywłaściwszą wydawać się będzie, byleby prawną, cel takowy osiągnąć.

§. 7.

Kontynuacya.

Gdy przeciwnie pretensya do Prowincyi, Powiatu lub gminy wniesioną, nie iest przyznaną, lecz całkiem w części zaprzeczoną, formalne o to postępowanie prawne nie ma mieć mieysca. Kommissarze Królewscy za poprzedniczém gruntownem rozpoznaniem sprzecznego przedmiotu, takowy sumiennie rozstrzygną przez rezolucyą, naprzeciw któréy dalszy środek prawny nie iest dozwolony, lecz tylko rekurs do Naszego Kanclerza Stanu ma mieysce.

W tych tylko sporach pretensyinych, względem których przed zaprowadzeniem iescze Kommissyi rozprawa sądowa iuż iest w biegu, likwidantom zostawia się, czyli rzecz chcą pozostawić w drodze prawa, aż do prawomocnego iey rozsądzenia, lub też poddać się decyzyi Kommissarzy Królewskich.

§. 8.

Kontynuacya.

Toż samo postępowanie (§. 7.) ma mieysce, gdy Powiat wzbrania się przyznać dług gminy za dług powiatowy, lub prowincya dług powiatowy za dług prowincyonalny, Kommissarze Królewscy po ścisłém rozpoznaniu sporów, takowe rozsądzą.

§. 9.

Fortsetzung.

Die Kommission hat genau darauf zu achten, daß nur Kriegesschulden ganzer Provinzen, Kreise und Kommunen ausgemittelt und festgesetzet werden.

Der Anspruch eines Individui wegen Krieges-schäden und Lasten, an eine Kommune, einen Kreis oder eine Provinz, kann nur dann als ein Gegenstand der näheren Untersuchung und Entscheidung der Kommission angesehen werden, wenn er entweder aus dem Auftrage einer kompetenten Behörde entstanden, oder eine nützliche Verwendung für den Kreis, die Kommune oder die Provinz zu erweisen ist. Einer nützlichen Verwendung wird gleich geachtet, wenn das Privateigenthum des Einzelnen durch feindliche Behörden oder Truppen in Requisition gesetzt worden, weil dabei anzunehmen ist, daß die Erfüllung der Requisition, Plünderungen oder Brandschatzungen abgewandt habe.

Alle andere Ansprüche, die aus Kriegesbeschädigungen und Lasten aller Art entspringen, werden als Kriegeszufälle von der Vergütigung ausgeschlossen.

§. 10.

Fortsetzung.

In den Fällen, wo die Kommission über eine noch nicht anerkannte Forderung entscheidet, ist nach den folgenden Grundsätzen zu verfahren.

Entspringt die Schuld aus einem gültigen gehörig erfüllten, oder durch die Schuld der Liquidaten unerfüllt gebliebenen Kontrakte; so wird sie nach den Bestimmungen desselben festgesetzet. In allen übrigen Fällen, ist nur wirklicher Verlust, nie aber entgangener Gewinn zu vergüten. Der Verlust wird nach dem gangbaren Werthe des Gegenstandes desselben in der Provinz oder Kommune zur Zeit der Entstehung desselben berechnet, oder wo das keine Anwendung finden kann, nach der Taxe durch vereidigte Sachverständige. Ueberall wird die Berechnung in Preußisch Kourant nach dem Münzfuße vom Jahre 1764., oder in dem bis zur völligen Umprägung der Münze statt findenden Surrogat desselben, nämlich in Groschenstücken den Thaler zu 42 Gr. gerechnet, angelegt. Alle andere

§. 9.

Kontynuacya.

Kommissya ściśle na to ma zważać, iżby tylko długi woienne całych Prowincyi, Powiatów i gmin dochodzone i ustanowione zostały.

Wniosek osób poiedyńczych względem poszukiwania szkód i ciężarów woiennych na gminie, Powiecie lub Prowincyi, w tym tylko razie może bydź uważany za przedmiot bliższego dochodzenia i rozstrzygnienia Kommissyi, gdy takowy opiera się na zaleceniu władzy przyzwoitéy, lub obrócenie na pożytek Powiatu, gminy lub Prowincyi udowodnioném bydź może. Zabranie przez władzę lub woyska nieprzyiacielskie własności prywatnéy poiedyńczéy osoby, uważa się za obrócenie na pożytek, ponieważ zważać trzeba, iż w skutek zabrania takowego rabunek i kontrybucye odwrócone zostały.

Wszelkie inne poszukiwania z powodu uszkodzeń i ciężarów woiennych wszelkiego gatunku, iako przypadki woyny od wynagrodzenia wyłączaią się.

§. 10.

Kontynuacya.

W przypadkach, gdy Kommissya ma rozsądzić nieprzyznane ieszcze pretensye, taż wedle następuiących zasad postępować będzie.

Jeżeli dług wynika z ważnego należycie dopełnionego kontraktu, lub który przez winę likwidowanego dopełnionym nie został, tenże wedle zasad kontraktu ustanowionym bydź winien. W wszelkich innych przypadkach, istotna tylko strata, nie zaś ubyły zysk wynagrodzonym bydź powinien. Strata porachowaną bydź ma według istnącéy w prowincyi lub gminie wartości przedmiotu, oneyże w czasie zrządzenia iéy, a gdzieby w ten sposób wynaleziona bydź nie mogła, wedle taxy przez przysięgłych znawców.

Porachowanie nastąpi na Pruską grubą monetę wedle stopy 1764. r. lub aż do zupełnego przetopienia monety zdawkowéy, w monecie takowéy to iest w groszówkach Talar na 42 gr.

Münzsorten müssen, nach dem zur Zeit der entstandenen Forderung statt gefundenen Kours derselben, hierauf reducirt werden.

§. 11.

II. Ausmittelung und Feststellung des Aktivzustandes.

Das zweite Hauptgeschäft der Kommission ist die Ausmittelung und Feststellung des Aktivzustandes jeder Provinz, jedes Kreises und jeder Kommune. Dieser bestehet in den durch den Krieg entstandenen Forderungen, welche einzelne Provinzen, Kreise oder Kommunen an den Staat und an andere Provinzen, Kreise oder Kommunen zu haben glauben. Die Kommission muß sich auch hierüber die vollständigen Nachweisungen vorlegen lassen, jede einzelne Forderung genau prüfen und ein Liquidum festsetzen.

§. 12.

Fortsetzung.

Was die Forderungen der Kommunen, Kreise und Provinzen an andere Kommunen, Kreise und Provinzen betrifft, so sind solche bereits ein Gegenstand der Untersuchung und Festsetzung der Kommission bei der Ausmittelung des Passivzustandes der Kommunen, Kreise und Provinzen gewesen, und es wird dieserhalb hier nur auf den Inhalt der §§. 5. 6. und 7. hingewiesen.

Forderungen an den Staat müssen jedoch, insofern dieses noch nicht geschehen ist, von der Kommission zuvörderst dem Finanzkollegio zur Erklärung vorgelegt werden.

§. 13.

Fortsetzung.

Die Forderungen der Kommunen, Kreise und Provinzen, theilen sich

a) in solche, welche aus Lieferungen und Leistungen für Unsere eigenen Truppen entstanden sind.

In so weit diese Forderungen nicht einzelnen Unterthanen, sondern ganzen Kommunen, Kreisen oder Provinzen zustehen, sind sie zwar, um das Kreditwesen der Kommunen, Kreise und Provinzen vollständig darzustellen, mit aufzu-

rachuiąc. Wszystkie inne monety gatunki, podług kursu w czasie powstania pretensyi na grubą monetę zredukowane bydź winny.

§. 11.

II. Dochodzenie i ustanowienie stanu czynnego.

Drugą główną czynnością Kommissyi iest dochodzenie i ustanowienie stanu czynnego każdey Prowincyi, Powiatu i gminy. Takowy składa się z pretensyi z powodu woyny wyniklych, któreby poiedyńczym Prowincyom, Powiatom i gminom do rządu i do innych Prowincyi, Powiatów lub gmin, należeć się mogły. Kommissya i w tym względzie dokładnych zażąda wykazów, każdą szczególną pretensyą rozpozna i liquidum ustanowi.

§. 12.

Kontynuacya.

Co się tycze pretensyi gmin, powiatów i prowincyi, do innych gmin, powiatów i prowincyi, takowe iuż były przedmiotem dochodzenia i ustanowienia Kommissyi przy dochodzeniu stanu biernego gmin, powiatów i prowincyi, dla czego się w tym względzie do osnowy §§. 5., 6. i 7. odsyła.

Pretensye iednak do rządu, ieżeli to ieszcze nie nastąpiło dotychczas, przez Kommissyą nasamprzód Kollegium finansowemu do deklaracyi przedstawione bydź muszą.

§. 13.

Kontynuacya.

Pretensye gmin, powiatów i prowincyi dzielą się:

a) na takie, które powstały z liwerunków i dostaw dla woysk Naszych własnych.

Jak dalece pretensye te nie należą się poiedyńczym poddanym, lecz tylko całym gminom, powiatom i prowincyom, takowe w celu wykazania dokładnego stanu kredytowego gmin, powiatów i prowincyi,

nehmen; ihre Untersuchung und Festsetzung beschäftiget jedoch die Kommission nicht; sondern sie werden, auf das entweder schon vorhandene Anerkenntniß des Kassendepartements, oder in sofern solches noch nicht erfolgt ist, auf das Anerkenntniß des Finanzkollegii, angenommen.

b) Brandschäden und Demolirungen, die auf die Verfügungen der Befehlshaber Unserer eigenen Armee, veranlaßt sind, in so weit sie das Eigenthum der Kommunen, des Kreises oder der Provinz betroffen haben.

Bei der Ausmittelung und Festsetzung solcher Ansprüche, kommen die Grundsätze des §. 10. zur Anwendung. Eine Verzinsung soll erst vom 1sten Januar 1813. an und zwar mit vier vom Hundert statt finden.

Ausgenommen hiervon bleiben, die Brandschäden und Demolirungen in den bei dem Anfange des Krieges schon vorhanden gewesenen Festungen und deren Vorstädten, so wie an den in dem Erreiche des Geschützes der Festungen befindlich gewesenen andern Gebäuden und Anlagen.

Wegen anderer Kriegsbeschädigungen und Lasten, findet der im §. 9. festgestellte Grundsatz statt.

c) Ansprüche einzelner Provinzen aus behaupteter Prägravation in Verhältniß gegen die übrigen Provinzen der Monarchie, bei der Vertheilung der Kriegslasten.

Die liquidirende Provinz muß diejenigen Lasten, durch welche sie vor den übrigen Provinzen prägravirt worden zu seyn behauptet, durch vollständige Rechnungen justifiziren.

Die Königlichen Kommissarien entscheiden
1) über die Liquidität des Anspruches;
2) über die behauptete Prägravation.

Wird die Prägravation begründet gefunden; so erfolgt der Ausspruch der gedachten Kommissarien im Allgemeinen dahin, daß eine Prägravation Statt gefunden habe, ohne die Summe der Entschädigung festzusetzen.

wprawdzie przyięte bydź muszą; dochodzenie i ustanowienie ich iednak nie zatrudni Kommissyi, ale raczéy w moc iuż nastąpionego przyznania Departamentu kassowego, albo ieżeli to nie nastąpiło iescze, za przyznaniem Kollegium finansowego, przyięte zostaną.

b) na szkody z ognia i z spustoszeń, które w moc rozrządzeń dowódzców Naszey armii poczynione zostały, a dotknęły własności gmin, powiatu lub prowincyi.

W dochodzeniu i ustanowieniu pretensyi takowych, zasady §. 10. zastósowane bydź winny. Opłata procentu dopiero od 1. Stycznia 1813., a to po cztery od sta ma mieć mieysce.

Wyłączone zostaią szkody z ognia i z spustoszeń w fortecach i po przedmieściach, iuż w początku woyny exystuiących, iako też w budynkach i założeniach pod obwodem wystrzału z dział fortecy będących.

Względem innych uszkodzeń i ciężarów woiennych, zasada w §. 9. postanowiona, ma mieysce.

c) Pretensye poiedyńczych prowincyi z powodu przeciążenia w rozkładzie ciężarów woiennych względem innych prowincyi Państwa.

Prowincya likwiduiąca obowiązaną iest dokładnymi rachunkami usprawiedliwić ciężary te, względem których uważa się za przeciążoną co do innych prowincyi.

Kommissarze Królewscy rozstrzygną
1) względem rzetelności pretensyi,
2) względem podanego przeciążenia.

Gdy przeciążenie okaże się uzasadnioném, postanowienie Kommissarzy rzeczonych w ogólności wyrzecze, iż przeciążenie ma mieysce, nie stanowiąc iednak ilości wynagrodzenia.

Die Kommissarien berichten darüber vollständig an Unsern Staatskanzler zur Veranlassung der weitern Verfügung (§. 15.).

Kommissarze zdadzą dokładny w téy mierze raport Naszemu Kanclerzowi Państwa celem dalszego rozporządzenia. (§. 15.)

§. 14.

Fortsetzung.

Jede Forderung muß durch überzeugende Beweismittel dargethan werden, worauf die Kommission sorgfältig zu achten hat. Lieferungen und andere Leistungen müssen durch verfassungsmäßige Befehle der Behörden, und Quittungen der Empfänger, dargethan werden. Ist dieses nach den Umständen nicht möglich; so können Atteste der Obrigkeiten auf ihren Amtseid, die Stelle vertreten. Der Beweis durch Zeugen und der Eid des Liquidanten, soll in der Regel nicht Statt finden.

Nur in besondern Fällen, wenn nach dem Gange der Ereignisse des Krieges, die Herbeischaffung der vorgeschriebenen Beweise nicht möglich gewesen ist, die Forderung aber im Allgemeinen nachgewiesen wird, und es nur auf den Betrag derselben ankommt, kann darüber die eidliche Aussage glaubwürdiger Zeugen angenommen, und allenfalls dem Liquidanten, nach dem Gutfinden der Kommission, welcher die Beurtheilung der Zulässigkeit allein überlassen wird, der Eid nachgelassen werden.

§. 14.

Kontynuacya.

Każda pretensya opierać się musi na przekonywaiących dowodach, na co Kommissya ściśle zważać powinna. Liwerunki i inne dostawy usprawiedliwione bydź muszą, prawnymi nakazami władz i kwitami odbieraiących. Jeżeli to z względu na zachodzące okoliczności nie iest podobném, zaświadczenia władz w moc urzędowéy przysięgi wystawione, mieysce to mogą zastąpić. Dowód przez świadków i przysięga likwidanta w ogólności nie ma mieć mieysca.

W szczególnych tylko przypadkach, gdy z względu na wypadki woyny, złożenie przepisanych dowodów stało się niepodobném, pretensya w ogólności udowodnioną zostaie, i tylko chodzi o ustanowienie ilości; natenczas zeznanie wiary godnych świadków pod przysięgą przyięte, a nawet likwidantowi wedle zdania kommissyi, któréy to rozpoznanie takowe wyłącznie iest zostawione, przysięga przyznaną bydź może.

§. 15.

III. Ausgleichung.

Eine vollkommene Ausgleichung der von den verschiedenen Provinzen getragenen Kriegslasten, ist, wegen der Verschiedenheit der Grundsätze, nach welchen man, in Ansehung der Aufbringung und Vertheilung dieser Lasten in den Provinzen verfahren ist, äußerst schwierig, ja unmöglich.

Der Hauptgesichtspunkt, von dem die Kommission in dem Stücke ausgehen muß, ist daher im Allgemeinen nur der: daß die möglichste Gleichheit der Lasten, mit Hintenansetzung einer kleinlichen Genauigkeit bewirkt, und daß für die Folge nur ein National-Interesse begründet werde. Wenn

§. 15.

III. Porównanie.

Zupełne porównanie poniesionych przez różne Prowincye ciężarów woiennych, z powodu różnicy zasad względem znoszenia i rozkładu onychże po Prowincyach, nader iest trudném a nawet niepodobném.

Postanawia się więc tylko w ogólności za główną zasadę dla kommissyi, iżby porównanie ciężarów, nie zważaiąc na drobnostkową akuratność, osiągnione, i na przyszłość interes tylko narodowy utworzonym został. Kommissya wyrzekłszy: iż przeciążenie miało mieysce (§.

durch den Ausspruch der Kommissarien feststehet, daß eine Prägravation statt gefunden habe (§. 13. litt. c.); so haben dieselben hierüber vollständig an Unsern Staatskanzler zu berichten.

Wir behalten Uns vor, auf den Vortrag Unsers Staatskanzlers wegen der Ausgleichung dieser Prägravation, mittelst Uebernahme eines angemessenen Theils der Provinzialschuld auf den Saatsschulden-Tilgungsfonds, den Umständen gemäß, das Weitere zu beschließen.

§. 16.

Fortsetzung.

Um vorläufig den Aktiv- und Passivzustand der Provinzen, Kreise und Kommunen übersehen zu können, hat die Kommission, nach den bisher vorhandenen Nachweisungen, von jeder Provinz, jedem Kreise und jeder Kommune einen Abschluß in Debet und Credit anzufertigen, darin jedoch die zweifelhaften Posten ante lineam zu setzen. Werden nachher Posten, die für zweifelhaft gehalten sind, ganz abgesprochen, so werden sie im Abschlusse gestrichen; wird aber nur die Summe vermindert, so wird die festgesetzte Summe in dem Abschlusse ausgeworfen.

Die Abschlüsse werden zugleich der Kommission einen Leitfaden geben, nach welchem sie beurtheilen kann, welche Posten noch einer Erläuterung bedürfen.

§. 17.

Fortsetzung.

Diejenigen Posten, bei welchen einer Provinz, einem Kreise oder einer Kommune, eine Vergütigung vom Staate, von einer andern Provinz, einem andern Kreise, oder einer andern Kommune zugesprochen ist, werden, nach der festgesetzten Summe, von ihrem Passivzustande in Abzug gebracht.

Eben so muß dasjenige von dem Passivzustande noch in Abzug gebracht werden, was in jeder Provinz, in jedem Kreise und in jeder Kommune, an gesammelten Beiträgen oder eingezogenen Geldern für Lieferungen, an Vorräthen und dergleichen mehr, im Bestande geblieben ist.

13. litt. c.) winna dokładny w téy mierze zdać raport Naszemu Kanclerzowi Państwa.

Zastrzegamy sobie, na przedstawienie Naszego Kanclerza Państwa względem porównania takowego to przeciążenia, przeięciem pewnéy części długu prowincyi na fundusz umorzenia długów krajowych, wedle okoliczności dalsze wydadź postanowienie.

§. 16.

Kontynuacya.

Celem otrzymania tymczasowego wykazu stanu czynnego i biernego prowincyi, powiatów i gmin, kommissya na zasadzie będących dezygnacyi sporządzi abszlus względem każdéy prowincyi, powiatu i gminy z debet i credit, wątpliwe zaś summy ante lineam pomieści. Gdy następnie summy miane za wątpliwe, odsądzone zostaną, to przy abszlusie wymazane bydź muszą; ieżeli ilość tylko zostanie zmnieyszoną, summa postanowiona w abszlusie wyrażoną zostanie.

Abszlusy takowe posłużą oraz Kommissyi za wskazówkę rozpoznania, które summy iescze obiaśnienia ich wymagaią.

§. 17.

Kontynuacya.

Summy te, względem których prowincyi, powiatowi lub gminie wynagrodzenie od rządu od inney prowincyi, powiatu lub gminy przysądzone zostało, w postanowionéy ilości z stanu biernego potrącone zostaną.

Również to z stanu biernego potrącone bydź winno, co w każdéy prowincyi w każdym powiecie i w każdéy gminie pozostało w kasie z zebranych składek, ściągnionych za liwerunki pieniędzy w zapasach i tym podobnych.

§. 18.

Fortsetzung.

Erst nach diesen Abzügen, bildet sich der wahre Passivzustand jeder Provinz, jedes Kreises, jeder Kommune, und die Totalsumme giebt den Maaßstab an die Hand, nach welchem der Tilgungsfonds eingerichtet werden muß.

§. 19.

General-Abschluß.

Einen General-Abschluß von der Totalsumme der hiernach ausgemittelten, und den verschiedenen Provinzen und Kommunen allein zur Last bleibenden, Provinzial- und Kommunal-Kriegesschulden, hat die Kommission, sobald dieses nach der Weitläuftigkeit des Geschäfts geschehen kann, Unserm Staatskanzler einzureichen, und den Abschluß mit gründlichen Vorschlägen zu der Einrichtung eines Tilgungsfonds zu begleiten.

§. 20.

Fortsetzung.

Am Schlusse eines jeden Vierteljahrs muß die Kommission Unserm Staatskanzler eine vollständige Anzeige des Geleisteten einreichen.

Gegeben Berlin, den 9ten Juli 1812.

Friedrich Wilhelm.

v. Hardenberg.

§. 18.

Kontynuacya.

Po takich dopiero potrąceniach okaże się istotny stan bierny każdéy prowincyi, powiatu, gminy, a ogół summy wskaże zasadą, wedle któréy fundusz amortyzacyiny urządzonym bydź winien.

§. 19.

Abszlus generalny.

Abszlus generalny summy ogólnéy wynalezionych długów woiennych ciężarem oddzielnym dla różnych prowincyi i gmin pozostaiących, Kommissya w miarę możności z względu na obszerność zatrudnienia, poda Naszemu Kanclerzowi stanu i zarazem załączy gruntowny projekt w celu urządzenia funduszu amortyzacyinego.

§. 20.

Kontynuacya.

W końcu każdego ćwierćrocza Kommissya zda Naszemu Kanclerzowi stanu dokładny raport odbytych czynności.

Dań w Berlinie d. 9. Lipca 1812.

FRYDERYK WILHELM.

v. Hardenberg.

Nro. 46.

(Nro. 132. d. O.) Bekanntmachung in Betreff einiger Punkte der Militair-Justizverfassung. Vom 27sten August 1812.

Zur Verhinderung der Mißdeutungen, welche aus dem nicht ganz richtigen Abdrucke der Königl. Kabinetsordre vom 24sten April d. J. in Betreff einiger Punkte der Militair-Justizverfassung, im 19ten

Nro. 46.

(Nro. 132. oryg.) Obwieszczenie względem niektórych przedmiotów urządzenia sprawiedliwości militarnéy. Z d. 27. Sierpnia 1812. r.

Dla zapobieżenia opacznym zrozumieniom, iakieby wyniknąć mogły z niedokładnego wydrukowania Królewskiego rozkazu gabinetowego z d. 24. Kwietnia r. b. względem niektórych

Stücke der Gesetzsammlung vom jetzigen Jahre, Seite 129. No. 123. entstehen könnten, wird bekannt gemacht, daß die nach den Worten:

„wobei es übrigens bei den gesetzlichen Vorschriften von den privilegirten militairischen Testamenten sein Bewenden behält,"

folgende Bestimmung mit dem Vorhergehenden nicht in einer solchen Verbindung stehet, daß sie als eine Fortsetzung desselben zu betrachten ist, sondern daß die Vorschrift:

daß die Brigade- und andere Auditeure der mobil gemachten Truppen, die Befugniß haben sollen, einseitige Handlungen der freiwilligen Gerichtsbarkeit solcher Militairpersonen, welche zu den gedachten Truppen gehören, ohne Zuziehung eines zu kommandirenden Offiziers, aufzunehmen und zubeglaubigen,

eine besondere für sich bestehende Disposition ausmacht.

Berlin, den 27sten August 1812.

Der Staatskanzler

Hardenberg.

przedmiotów urządzenia sprawiedliwości militarnéy w 19. zbiorze praw z roku bieżącego, na karcie 129. No. 123. obwieszcza się ninieyszém, iż następuiące po słowach:

„przyczém z resztą pozostawia się przy przepisach ustaw względem uprzywilejowanych testamentów woyskowych,"

postanowienie z poprzedzaiącém w takim nie zostaie związku, iżby tamto za kontynuacyą tego tu uważane bydź mogło; lecz owszem przepis:

iż audytorowie brygadni lub inni woyska na stopie woienney będącego, maią mieć prawo przyimowania i zaświadczenia iednostronnych czynności sądowych dobréy woli od osób woyskowych do woyska takowego czynnego należących, bez przybrania oficera komenderowanego, oddzielne rozrządzenie stanowi.

Berlin dnia 27. Sierpnia 1812.

Kanclerz Stanu

Hardenberg.

Nro. 47.

(Nro. 133. d. O.) Bekanntmachung in Betreff der gesetzlichen Bestimmungen bei Versendung der Tresorscheine mit den Posten. Vom 5ten September 1812.

Zur Sicherung sowohl der Königl. Postrevenüen als des Publikums bei Versendung der Tresorscheine mit den Posten, wird, mit Beziehung auf die dieserhalb ergangenen frühern gesetzlichen Bestimmungen, hiermit bekannt gemacht:

1) daß bei Versendung von Tresorscheinen mit den Posten, der Absender den Inhalt, nach dem Werthe des jedesmaligen Kourses, bei Vermeidung der gesetzmäßigen 10 Prozent Strafe und

Nro. 47.

(Nro. 133. oryg.) Uwiadomienie względem przepisów prawnych, co do przesyłania biletów skarbowych pocztą. Z d. 5. Września 1812.

W celu zabezpieczenia tak Królewskich dochodów pocztowych iako i publiczności co do przesyłania pocztą biletów skarbowych, stósownie do wydanych wprzód iuż w téy mierze postanowień prawnych, następuiące ninieyszém wydaie się uwiadomienie:

1) że posyłaiący bilety skarbowe pocztą, ilość onychże podług wartości każdoczesnego kursu, a to pod uniknieniem prawnie postanowionéy kary dziesięciu od sta

Verlust der Post-Garantie, auf dem Kouvert anzuzeigen verpflichtet ist,

2) daß das Porto davon nach der Gold-Taxe entrichtet werden muß, und

3) daß Tresorscheine, nur allein mit den fahrenden nicht aber mit reitenden Posten, versendet werden dürfen.

Berlin, den 6ten September 1812.

Der Staatskanzler
Hardenberg.

i pod utratą bespieczeństwa od poczty winnego, na kopercie oznaczyć iest obowiązany;

2) że portorium z onychże podług taxy złota opłacane bydź musi; i

3) że bilety skarbowe iedynie tylko pocztą wozową nie zaś konną, przesyłane bydź mogą.

Berlin dnia 5. Września 1812.

Kanclerz Stanu
Hardenderg.

Nro. 48.

(Nro. 134. d. O.) Allerhöchste Kabinetsordre vom 23. September 1812., betreffend die erweiterte Befugniß des Herrn Justizministers von Kircheisen zu Bewilligung des außergerichtlichen Verkaufs der Güter der Pflegebefohlnen und Dispensation von der sonst in der Regel nothwendigen öffentlichen Subhastation

Auf Ihren Antrag vom 17ten August d. J. genehmige Ich und autorisire Ich Sie, daß bei den Veräußerungen der Grundstücke der Pflegebefohlnen, nach Ihren Anweisungen zwar mit steter Hinsicht auf die bestehenden Gesetze, doch mit billiger Ermäßigung ihrer Anwendung nach den besondern Umständen der Zeit und der Lokalverhältnisse zu verfahren ist, und daß es besonders Ihrem pflichtmäßigen Ermessen überlassen bleibt, auf die Anträge der vormundschaftlichen Behörden, um Dispensation von der gerichtlichen Subhastation, ohne sich streng an den Maasstab des die Taxe um ein Viertel übersteigenden Gebots zu binden, zu verfügen, und den Verkauf mit der Dispensation von der Subhastation in allen Fällen zu bewilligen, in welchen, nach dem, mit Gründen unterstützten Dafürhalten der Vormünder und sonstigen Interessenten, so wie der vormundschaftlichen Gerichte und Pupillenkollegien, und nach Ihrer eigenen, auf sorgfältige Prüfung und Erwä-

Nro. 48.

(Nro. 134. oryg.) Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 23. Września 1812. względem rozciągnienia władzy P. de Kircheisen Ministra sprawiedliwości w zezwalaniu za zasądową sprzedaż dóbr nieletnich, i w uwolnieniu od subhastacyi publiczney, pospolicie co do tychże dóbr przedsięwziąć się winnéy.

Przychylaiąc się do wniosku WPana z dnia 17. Sierpnia r. b. upoważniam go, aby w sprzedawaniu dóbr małoletnich, stósownie do zaleceń WPana, choć wprawdzie z bacznym względem na będące prawa, iednak z słusznem umiarkowaniem przystósowania onychże według szczególnie zachodzących okoliczności czasowych i mieyscowych postępowano, i iż do WPana sumiennego zostawia się zdania, rozwiązać wnioski władz opiekuńczych o uwolnienie od subhastacyi sądowéy, nie trzymaiąc się ściśle prawidła, iż podanie taxę w czwartéy części przewyższyć powinno, i oraz zezwolić na sprzedaż z uwolnieniem od subhastacyi, w wszelkich przypadkach, gdy podług należycie wspartéy opinii opiekunów i innych interessentów, iako też Sądów i Kollegiów pupillarnych i podług WPana własnego na troskliwém badaniu opartego przekonania, dobro małoletnich nie zo-

gung gegründeten Ueberzeugung, das wahre Beste der Pflegbefohlnen nicht gefährdet, sondern befördert wird.

Potsdam, den 23. September 1812.

Friedrich Wilhelm.

An den Staats- und Justizminister
von Kircheisen.

Nro. 49.

(Nro. 137. d. O.) Allerhöchste Bestimmung des bei Polizei- und anderen Kontraventionen, in Absicht auf Militairpersonen statt findenden Verfahrens. Vom 24sten September 1812.

Auf Ihren gemeinschaftlichen Bericht vom 20sten August d. J. setze Ich hierdurch fest, daß das in der Verordnung, wegen verbesserter Einrichtung der Provinzial-, Polizei- und Finanzbehörden, vom 26sten Dezember 1808. §. 45., vorgeschriebene Verfahren bei Polizei- und anderen Kontraventionen auch in Absicht der Militairpersonen, unter folgenden Einschränkungen und Bestimmungen, statt finden soll:

1) Wenn von der Bestrafung eines Offiziers die Rede ist und diese nicht blos in Geldbuße und Konfiskation der defraudirten Sachen bestehet, die begangene strafbare Handlung vielmehr Gefängniß- oder Festungsstrafe oder gar die Kassation nach sich ziehet; so müssen sich die Civilbehörden alles Verfahrens enthalten und die Sache den Militairgerichten überlassen.

2) In allen Fällen, in welchen sich die Angeschuldigten bei den von den Regierungen festgesetzten Strafen beruhigt haben, oder in welchen von den Justizkollegien auf Strafe erkannt worden, geschiehet die Vollstreckung nicht von Seiten der Civilbehörde. Es muß vielmehr deshalb in Absicht der Offiziere das kompetente Militairgericht und in Absicht der Unteroffiziere und gemeinen

staie narażoném, ale raczéy skutecznie popieraném.

Poczdam dnia 23. Września 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Ministra Stanu i sprawiedliwości
de Kircheisen.

Nro. 49.

(Nro. 137. oryg.) Postanowienie naywyższe względem postępowania przy kontrawencyach policyinych i innych co do osób woyskowych. Z dnia 24. Września 1812.

Stósownie do wspólnego WW. PP. raportu z dnia 20. Sierpnia r. b. postanawiam ninieyszém: iż postępowanie względem kontrawencyi policyinych i innych ustawą z d. 26. Grudnia 1808. r. §. 45. względem dokładnieyszego urządzenia władz prowincyalnych, policyi i finansów przepisane, również do osób woyskowych pod następuiącemi iednak ograniczeniami i oznaczeniami przystósowane bydź ma:

1) Gdy idzie o ukaranie Officera, a czyn popełniony, nie samą tylko karę pieniężną i konfiskatę defraudowanych przedmiotów, ale raczéy karę więzienia lub fortecy, albo wcale kassacyą pociąga za sobą, natenczas Sądy cywilne od wszelkiego działania wstrzymać się, i rzecz całą Sądom woyskowym oddać maią.

2) W wszelkich przypadkach, gdy obwinieni przestali na karach przez Regencye ustanowionych, albo gdy Sądy cywilne karę zawyrokowały, wykonanie iey nie ma należeć do władzy cywilney. Owszem co do Officerów właściwy Sąd woyskowy, względem Podofficerów i żołnierzy Kommendant takowéy woyskowéy osoby zarekwi-

Soldaten der Kommandeur einer solchen Militairperson requirirt werden. Letzterer hat alsdann ein Stand- oder Krisgsgericht nach Befinden anzuordnen, von welchem die gegen einen Unteroffizier oder gemeinen Soldaten festgesetzte Strafe in eine verhältnißmäßige Militairstrafe verwandelt werden muß, wovon der Regierung oder dem Justizkollegio Nachricht zu geben ist. Bei dieser Verwandlung darf sich jedoch das Stand- oder Kriegsgericht auf keine weitere Beurtheilung der schon entschiedenen Straffälligkeit der Handlung einlassen.

3) Hat sich ein Unteroffizier oder gemeiner Soldat, außer der Kontravention oder Defraudation, noch eines andern Vergehens schuldig gemacht; so gebühret die Untersuchung und Bestrafung desselben der Militairbehörde.

4) Bei der Untersuchung wider einen Unteroffizier oder gemeinen Soldaten soll, zur Erhaltung der Ordnung, ein von dem Kommandeur einer solchen Militairperson kommandirter Vorgesetzter des Denunziaten zugegen seyn.

5) In Ansehung der Unterstaabsbedienten, tritt das bei den Offizieren vorgeschriebene Verfahren ein.

In Gemäßheit dieser Bestimmungen haben Sie das Erforderliche zu verfügen.

Potsdam, den 24sten September 1812.

Friedrich Wilhelm.

An
den Staatskanzler Freiherrn von Hardenberg,
den Staats- und Justizminister von Kircheisen
und den Generalmajor, Geheimen Staatsrath von Hake.

rowany bydź powinien. Ten tu w miarę okoliczności wyznaczy, albo Sąd woyskowy, albo Kommissyą onegoż, który karę na Podoficera lub żołnierza ustanowioną, znieść, zamienić na stósunkową karę woyskową, o czém Regencyi lub władzy Sądowéy doniesiono bydz ma. Sąd woyskowy lub Kommissya, przystępuiąc do takowéy zamiany kary, wdawać się iuż nie może w ocenienie uznanéy iuż karalności czynu.

3) Gdy Podofficer lub żołnierz, prócz kontrawencyi lub defraudacyi, innego ieszcze dopuścił się przekroczenia, więc indagagacya i ukaranie należy do władz woyskowych.

4) Przy wyprowadzaniu indagacyi naprzeciw Podofficerowi lub żołnierzowi, zawsze dla utrzymania porządku, przełożony iego, przez Kommendanta wyznaczony, ma się znaydować.

5) Co do urzędników sztabu niższego, postępowanie względem Officerów przepisane ma mieysce.

Do takowych postanowień stósuiąc się, dalsze potrzebne WW. PP. wydacie rozporządzenia.

Poczdam dnia 24. Września 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Do
Kanclerza Stanu Barona de Hardenberg.
Ministra Stanu i Sprawiedliwości de Kircheisen. i
Generał-Majora Taynego Radzcy de Hake.

Nro. 50.

(Nro. 141. d. O.) Deklaration der §§. 293 und 294. Tit. 20. Theil 2. des Allgemeinen Landrechts wegen Verhaftung der Gewerbtreibenden und anderer Personen für die Kontraventionen und Defraudationen ihres Gesindes und ihrer Angehörigen. Vom 19ten Oktober 1812.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen &c. &c.

finden Uns durch die über die Auslegung der §§. 293 und 294. Tit 20. Theil 2. des Allgemeinen Landrechts entstandenen Zweifel veranlaßt, hierdurch zu erklären und festzusetzen:

daß die daselbst vorgeschriebene Verhaftung mehrerer Gewerbtreibenden und anderer Personen für die Kontraventionen und Defraudationen ihres Gesindes und ihrer Angehörigen sich nicht blos auf die Konfiskation der Waaren oder Sachen, woran das Vergehen verübt worden, sondern auch auf die verwirkte Geldstrafe beziehe.

Wir befehlen Unseren Regierungen und Gerichten, sich nach dieser Deklaration gebührend zu achten.

Geschehen Berlin, den 19ten Oktober 1812.

Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 50.

(Nro. 141. oryg.) Obiaśnienie §§. 293. i 294. Tyt 20. Cz. II. Powszechnego Prawa kraiowego względem odpowiedzialności prowadzących proceder i innych osób za kontrawencye i defraudacye przez czeladź ich lub należących popełnione. Z dnia 19 Października 1812.

My FRYDERYK WILHELM z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

Wątpliwości względem wyrozumienia §§. 293. i 294. Tyt. 20. Cz. II. Pow. Prawa kraiowego zachodzące, powoduią Nas do oświadczenia i postanowienia ninieyszém:

iż wyrzeczona tamże odpowiedzialność kilku proceder prowadzących i innych osób za kontrawencye i defraudacye przez należących ich i czeladź popełnione, nietylko ściąga się do konfiskaty towarów lub rzeczy, względem których przewiniono, ale też ściąga się do przewinioney kary pieniężney.

Nakazuiemy Regencyom i Sądom Naszym, aby się do obecney deklaracyi należycie stósowały.

Dan w Berlinie dnia 19. Października 1812.

FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 51.

(Nro. 143. d. O.) Deklaration vom 20sten November 1812., in Betreff des Kulmischen Rechts, Buch 4. Theil 5. Kap. 7. wegen Verkauf liegender Gründe.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden König von Preußen &c. &c.

finden Uns veranlaßt, die Vorschrift des noch in einem Theil Unserer Staaten geltenden Kulmischen

Nro. 51.

(Nro. 143.) Objaśnienie Prawa Chełmińskiego Ks. 4. Cz. 5. Oddz. 7. względem sprzedaży nieruchomości. Z d. 20. Listopada 1812. r.

My FRYDERYK WILHELM z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc.

widziemy się powodowanymi, przepis prawa chełmińskiego istnącego ieszcze w pewney czę-

Rechts im vierten Buch, fünften Theil, und dessen siebenten Kapitel, wo es heißt:

alle Häuser, Erbe und liegende Gründe sollen vor den ordentlichen Gerichten, in welchen sie gelegen, verkauft und verlangt werden, und ohne das kein Kauf kräftig seyn,

zur Vermeidung aller Mißverständnisse und Streitigkeiten, wie hiermit geschieht, dahin zu deklariren und zu verordnen, daß die unterlassene Beobachtung der hier vorgeschriebenen Form keinesweges die Nichtigkeit des Geschäfts nach sich ziehen, sondern vielmehr ein jeder Kontrahent, nach den Bestimmungen des Allgemeinen Landrechts Th. I. Tit. 10. §. 15. 16. 17., und der Allgemeinen Gerichtsordnung Th. 2. §. 3. befugt seyn soll, aus einem, auch vor andern Gerichten, oder vor einem Justizkommissario und Notario aufgenommenen Vertrage über das Eigenthum liegender Güter, oder der denselben gleich zu achtenden Rechte, auf Erfüllung — und selbst aus einem schriftlichen Privat-Vertrage — auf die Errichtung eines förmlichen gerichtlichen Instruments zu klagen.

Urkundlich haben Wir diese Deklaration, welche in die Gesetzsammlung aufgenommen werden soll, Allerhöchsteigenhändig vollzogen, und mit Unserm Königlichen Insiegel bedrucken lassen. So geschehen und gegeben Berlin, den 20sten November 1812.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Hardenberg. Kircheisen.

ści Państwa naszego w księdze czwartéy, części piątéy i siodmym iéy oddziale, tey osnowy:

„wszystkie domy, dziedzictwa i nieruchomości przed zwyczaynymi Sądami, gdzie są położone, sprzedawane i oddawane bydź maią, a bez tego wszelkie kupno ma bydź nieważném,

w celu uniknienia opacznego zrozumienia i sporów ninieyszém obiaśnić w ten sposób i postanowić, iż zaniechanie przepisaney tu formalności nie ma w żadnym względzie pociągnąć za sobą nieważność czynności, owszem każda z stron kontraktuiących wedle przepisów powszechnego prawa krajowego Cz. 1. Tyt. 10. §. 13. 16. 17. i powszechnéy ordynacyi sądowéy Cz. 2. §. 3. mocen bydź ma, domagania się z mocy umowy względem własności dóbr nieruchomych, i z niemi w równi będących praw, chociaż przed innymi sądami a nawet przed Kommissarzem sprawiedliwości i Notaryuszem zawartéy wypełnienia oneyże, a nawet z mocy piśmiennéy, prywatnéy umowy zawarcia formalnego Sądowego kontraktu.

W dowód czego deklaracyą obecną w zbiorze praw umieszczoną bydź maiącą, sami podpisawszy, pieczęć Naszą Królewską przyłożyć rozkazaliśmy.

Działo się i dan w Berlinie d. 20. Listopada 1812. r.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.

Hardenberg. Kircheisen.

Nro. 52.

(Nro. 145. d. O.) Bekanntmachung, die Beobachtung der gesetzlichen Vorschriften wegen des Debits im Inlande, der im Auslande gedruckten und inländischen Buchhändlern in Kommission, oder auf andere Art zum Absatze zugesendeten Schriften betreffend. Vom 15ten Dezember 1812.

Durch das Censur-Edikt für sämmtliche Königliche Staaten vom 19ten Dezember 1788. §. X. und XI.

Nro. 52.

(Nro. 145. oryg.) Ogłoszenie względem zachowania przepisów prawnych co do sprzedawania w kraiu, pism za granicą drukowanych, a xięgarzom kraiowym albo w kommis, lub też innym sposobem na zbycie onychże oddanych. Z dnia 15. Grudnia 1812.

Edyktem cenzuralnym dla całego Państwa w dniu 19. Grudnia 1788. wydanym w §. X. i XI.

und dessen Deklarations-Reskripte vom 5ten März 1792. und vom 26sten April 1794., so wie durch das an sämmtliche Buchhändler und Buchdrucker ergangene Cirkular vom 18ten November 1811. ist bereits verordnet:

keine im Auslande oder ohne Angabe des Druckorts erschienene Schrift zu debitiren, und eben so wenig den Debit anzukündigen, wenn nicht zuvor die Genehmigung der diesseitigen Censurbehörde dazu ertheilt worden ist.

Die sorgsame Befolgung dieser Vorschrift wird sämmtlichen Königlichen Censurbehörden und Buchhändlern in Erinnerung gebracht, allen Buchhändlern aber zugleich aufgegeben, bei Vermeidung der in dem Censur-Edikte angedroheten Strafen, bei allen ihnen in Kommission oder auf andere Art zum Debit gegebenen Schriften, diese mögen reinwissenschaftlichen oder anderen Inhalts seyn, im Buchhändler- oder im Selbst-Verlage erschienen, im Inlande oder auswärts gedruckt seyn, mit alleiniger Ausnahme der in einem einheimischen Selbst- oder Buchhändler-Verlage erschienenen Schriften, sich hiernach genau zu achten.

In Ansehung solcher Schriften reinwissenschaftlichen Inhalts, verstehet es sich jedoch von selbst, daß die Censur derselben sich nicht über Grundsätze und Gegenstände der Wissenschaft selbst, verbreiten darf, sondern lediglich darauf sich beschränken muß, ob das Werk Grundsätze und Aeußerungen enthält, welche denen der hiesigen Censurgesetze und den Rücksichten der höheren Staatspolitik entgegen sind.

Berlin, den 15ten Dezember 1812.

Hardenberg.

i reskryptami deklaracyinymi z dnia 5. Marca 1792. i 26. Kwietnia 1794, również i okólnikiem w d. 18. Listopada 1811. do wszystkich xięgarzy i drukarzy wydanym, iuż postanowiono zostało:

aby żadne za granicą lub bez wyrażenia mieysca druku wydane pismo, ani w kraiu sprzedawane, ani sprzedaż onegoż zapowiedzianą nie była, dopóki zezwolenie na to władzy cenzuralnéy kraiowéy nie nastąpiło.

Przypomina się więc wszystkim władzom Królewskim cenzuralnym i xięgarżom troskliwe zachowanie takowego przepisu, i oiaz tym tu się zaleca, aby z iedynym wyiątkiem co do pism wychodzących nakładem autora lub xięgarza w kraiu będących, co do innych pism onymże w kommis, lub inny sposób na sprzedaż danych, czyli one same tylko nauki lub cokolwiek maią za przedmiot, nakładem wydawcy lub xięgarza wychodzą i w kraiu lub za granicą są drukowane, do takowegoż przepisu ściśle się stósowali.

Co do pism takowych, same tylko nauki za przedmiot maiących, samo iednak z siebie rozumie się, iż cenzura onychże nie może się ściągać do samych zasad i przedmiotów nauki, ale tylko na tém ograniczać się powinna, czyli dzieło nie zawiera zasad lub wyrazów, które są przeciwnemi kraiowym ustawom cenzuralnym i zasadom polityki wyższéy kraiowéy.

Berlin dnia 15. Grudnia 1812.

Hardenberg.